

ЄВР БЮЛЕТЕНЬ

Інформаційне видання Представництва Європейської Комісії в Україні та Білорусі

➔ У ЄВРОПАРЛАМЕНТІ ОБГОВОРЮВАЛИ ПИТАННЯ ВІЗ / 7 ➔ РОЗПОЧАВСЯ ПРОЕКТ
ЗІ СПІВРОБІТНИЦТВА В КОСМІЧНІЙ СФЕРІ / 8 ➔ ЗАПРАЦЮВАВ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТ СУСІДСТВА / 15
➔ НІМЕЧЧИНА КУПУЄ Й ПРОДАЄ НАЙБІЛЬШЕ В ЄС / 19

Київ ушосте відсвяткував День Європи

(стор. 4–6)

Батьки-засновники ЄС — Жан Моне (ліворуч) і Робер Шуман: автор знаменитої декларації від 9 травня 1950 року, в якій він закликав до всеєвропейського об'єднання (стор. 12).

Європейська Комісія виступила з пропозиціями щодо збільшення обсягів та ефективності допомоги, спрямованої на розвиток бідних країн (стор. 23).
На знімку: роздача допомоги ЄС у Пакистані після потужного землетрусу, що стався у жовтні 2005 року.

СВРОБЮЛЕТЕНЬ №5'08

Інформаційне видання Представництва
Європейської Комісії в Україні та Беларусі

Засновник: Представництво
Європейської Комісії в Україні та Беларусі

Свідцтво про реєстрацію
КВ №13773-2747ПП від 17.03.2008 р.

Київ 01024, вул. Круглоуніверситетська, 10
www.delukr.ec.europa.eu

Зміст бюлетеня не обов'язково відбиває
офіційні погляди Європейської Комісії

© Європейська Комісія, 2008

Керівник проекту Ірина Стаднічук
E-mail: Irina.Stadnychuk@ec.europa.eu

Головний редактор Тетяна Яцюк

У реалізації проекту Олег Фурдило
беруть участь Анатолій Марциновський
Сергій Матвеев

Комп'ютерна Андрій Ходзицький
верстка

Інтернетверсія www.delukr.ec.europa.eu

Індекс видання 98603

Видавець: ТОВ «Видавництво «Консультант»

Адреса: 03039, м.Київ,
вул. Голосіївська, 7, корп. 2

Тел/факс (044) 251-49-51

ISSN 1725-0811

Підписано до друку 16.05.08.

Друк: ТОВ «День печати»
м. Київ, пров. Карельський, 8

Наклад 10 500 прим.

Безкоштовно

Відносини ЄС—Україна

Святкування Дня Європи має пізнавальне й символічне значення	4
Європейське об'єднання стало альтернативою війнам	4
Свято конкурсів, музики, танців і спілкування	5–6
Відбувся другий раунд переговорів зі створення Зони вільної торгівлі	7
У Європарламенті обговорювали питання віз	7
Розпочато видачу Карті поляка	7

Програми ЄС в Україні

Розпочався проект зі співробітництва в космічній сфері	8
Юліана Бестерс-Дільгер: «В Україні ніхто не дискримінує мовні меншини»	9
Євросоюз допомагає у запровадженні відновного правосуддя	10
Введено в дію комплекс «Вектор»	11
Проведено семінар з питань освіти та навчання	11

Анатомія ЄС

Батьки-засновники були людьми далекоглядними	12
Найпотужніший зовнішньополітичний інструмент	13

Новини Євросоюзу

Святкування	
День Європи в ЄС: розвиток і міжкультурний діалог	14
Європейська політика сусідства	
Запрацював Інвестиційний інструмент сусідства	15
ЄПС відзначає чотириріччя	15
Зовнішня політика	
Жозе Мануель Баррозу: «В Афганістані потрібні не лише солдати, а й учителі, лікарі та судді»	16
На саміті ЄС—Японія говорили про зміни клімату й глобальну торгівлю	17

Виділено мільйон для білоруських студентів	17
--	----

Економіка

Зростання економіки ЄС дещо уповільнюється	18
Словаччина може перейти на євро	18
У Данії може пройти ще один референдум	18

Новини Євростату

Німеччина купує й продає найбільше в ЄС	19
---	----

Довкілля

Боротьба за чисте Середземне море	20
Суд заборонив полювати на птахів на Мальті	20

Транспорт

ЄС і США взаємно відкрили свої авіаринки	21
В ЄС дозволили телефонувати з літаків	21

Охорона здоров'я

Андрулла Вассіліу: «Шкода від алкоголю є серед головних викликів громадському здоров'ю»	22
«Бакарді» і Шумахер закликають не сідати за кермо напідпитку	22

Гуманітарна допомога і розвиток

Брюссель закликає дотримуватися зобов'язань щодо допомоги на розвиток	23
Виділено 11 мільйонів євро для Чечні	23

Захист споживачів

Система RAPEX працює все краще	24
Меглена Кунева відвідала ЛЕГО	24

Гайд-парк

Ілько Кучерів: «Треба намагатися почуватися вільною людиною»	25
--	----

Подорожі

Свято, в яке завжди хочеться повернутися	26
--	----

ЗАГАДКОВИЙ ТРИКУТНИК

Уже загальновідомим є те, що День Європи в Україні святкується гучніше й ширше, ніж у будь-якій іншій державі світу — включаючи й країни — члени ЄС. Це феномен. Тисячі людей приходять на вулиці українських міст як на справжнє свято.

Поки що якихось соціологічних досліджень, які б пояснили причину такої популярності Дня Європи в Україні, не було. Отже, можна лише припускати. Скажімо, голова Представництва Єврокомісії в Україні Ієн Боуг якось на запитання «Євробюлетеня» про це сказав так: «Думаю, однією зі складових успіху є концепція святкування: поєднання розваг із можливістю ближче познайомитися з ЄС».

Але ось у березні були цілком професійні соціологічні опитування, які дали ще один досить феноменальний результат — лише 25 відсотків українців вважають себе європейцями. Це при тому, що географічно Україна знаходиться в центрі Європи. Мало того — водночас більшість з тих самих респондентів хоч завтра проголосували б за вступ країни до ЄС.

Отже, виходить такий собі загадковий трикутник: українці не вважають себе європейцями, але надзвичайно люблять День Європи і хочуть приєднання України до Європейського Союзу. Погодьтеся, картина досить суперечлива.

Утім, можливо все не так складно. Принаймні — не так погано чи заплутано. Українці люблять День Європи, бо це ніби частинка ЄС приходить до того чи іншого україн-

ського міста. А інтерес людей до Євросоюзу цілком очевидний — найкраще завжди цікавить більше. Тому й вступити в ЄС більшість готова з таких от, цілком прагматичних міркувань. А не вважати себе європейцями українці можуть і з цілком об'єктивних причин — просто вже усвідомлюють, що народитися в Європі й жити в ній географічно замало для того, щоб бути сучасним європейцем.

Власне, це один з можливих варіантів розшифровки отого дивного трикутника, чи то ребуса. Кожен з читачів може трактувати це по-своєму. Зрештою, дискусії, розмаїття думок — це завжди добре. Недаремно вони є невід'ємною частиною святкування Дня Європи в Україні, який і цього року був велелюдним та успішним.

Редакція

СВЯТКУВАННЯ ДНЯ ЄВРОПИ МАЄ ПІЗНАВАЛЬНЕ Й СИМВОЛІЧНЕ ЗНАЧЕННЯ

Україна вшосте відсвяткувала День Європи.
11 травня він завітав до Києва, 14-го — до Одеси і 17-го — до Донецька.

ЗА КІЛЬКА ДНІВ ДО ПОЧАТКУ СТОЛИЧНОГО СВЯТКУВАННЯ СПІЛЬНУ ПРЕС-КОНФЕРЕНЦІЮ ДАЛИ ГОЛОВА ПРЕДСТАВНИЦТВА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КОМІСІЇ В УКРАЇНІ І БЕЛАРУСІ ІЄН БОУГ ТА ЗАСТУПНИК МІНІСТРА ЗАКОРДОННИХ СПРАВ УКРАЇНИ КОСТЯНТИН ЄЛИСЕЄВ.

— Ще 2003 року президентським указом святкування Дня Європи набуло в Україні загальнонаціонального рівня, — зазначив Костянтин Єлисеєв. — Дуже важливо, що відзначають його не лише в Києві, а й у багатьох інших українських містах і містечках.

Для нас це свято солідарності та єднання з європейськими цінностями та стандартами. А також єднання різних регіонів України — ми вважаємо, що саме європейська інтеграція може об'єднати міста і містечка по всій країні.

— Значення святкування Дня Європи полягає в тому, що люди мають можливість отримати нові знання, але водночас гарно провести час, — додав Ієн Боуг. — Разом з тим святкування символізує наближення України до Євросоюзу, поглиблення відносин між ними.

Дипломати розповіли про деякі деталі й особливості цього річного Дня Європи. Зокрема, що вперше фінансування свята буде спільним: до традиційних європейських коштів додалися виділені українською стороною.

Зі зверненням з нагоди Дня Європи виступив міністр закордонних справ Володимир Огризко. «Відзначення Дня Європи в Україні символізує солідарність народів Європи з народом України, важливість процвітаючої, стабільної та суверенної України для безпеки і стабільності континенту, її невід'ємне місце на карті Європи, — заявив глава українського МЗС. — Нинішній рік є особливим для Європейського Союзу, у державах-членах якого триває доленосний процес ратифікації Лісабонської угоди. Він також особливий і для нашої держави, яка саме цього року здобула членство у Світовій організації торгівлі та веде переговори з ЄС щодо укладення нової посиленої угоди, яка має стати амбітним та інноваційним документом і забезпечити якісно новий рівень наших відносин». □

ЄВРОПЕЙСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ СТАЛО АЛЬТЕРНАТИВОЮ ВІЙНАМ

У Європейському Союзі День Європи святкують 9 травня. Саме в цей день міністр закордонних справ Франції Робер Шуман представив своє бачення майбутнього єдиної Європи. Він оголосив декларацію, названу згодом його іменем.

«ЄВРОПУ НЕ БУДЕ СТВОРЕНО ВОДНОЧАС ЧИ ЗА ЄДИНИМ ПЛАНОМ, — ЗАЯВИВ РОБЕР ШУМАН. — ВОНА БУДУВАТИМЕТЬСЯ ЗАВДЯКИ КОНКРЕТНИМ ДОСЯГНЕННЯМ, ЯКІ СПЕРШУ СТВОРЯТЬ СПРАВЖНЮ СОЛІДАРНІСТЬ. Зближення націй Європи потребує викорінення вікової опозиції Франції та Німеччини». Французький міністр закликав ці дві держави та інші європейські країни об'єднати вугільну та сталеливарну галузі промис-

ловості та віддати їх в управління новій наднаціональній структурі. Ідея полягала в тому, щоб завдяки об'єднанню економічних зусиль і розподілу досягнутих результатів європейські країни уникнули накопичення військової могутності одна проти одної, що й забезпечило мир на континенті.

В Україні День Європи святкують з 2003 року. Проте від традиційної для ЄС дати відмовилися — через накладення її на День

Перемоги. Отже, український День Європи відзначають за гнучким графіком, за принципом «плаваючої» дати. Втім, у цьому та кож є свої переваги, бо можливим стає повноцінне проведення свята в кількох містах. Починався український День Європи лише з Києва. 2004 року до столиці приєдналися Львів і Дніпропетровськ, 2005-го Донецьк і Одеса, 2006-го Запоріжжя й Харків, 2007-го — Ялта. □

СВЯТО КОНКУРСІВ, МУЗИКИ, ТАНЦІВ І СПІЛКУВАННЯ

Офіційно київський День Європи мав розпочинатися об 11 годині ранку. Але вже за півгодини до того на Хрещатику було велелюдно. Вбрана в намети головна вулиця української столиці виглядала святково й строкато.

НА ХРЕЩАТИКУ З'ЯВЛЯЮТЬСЯ ГОЛОВА ПРЕДСТАВНИЦТВА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КОМІСІЇ В УКРАЇНІ І БЕЛАРУСІ ІЄН БОУГ ТА МІНІСТР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ УКРАЇНИ ВОЛОДИМИР ОГРИЗКО. Їх обступають журналісти.

— Тут є намети країн — членів Євросоюзу. Їхнім представникам можна ставити будь-які запитання, навіть і незручні, — каже міністр. — Часом ми боїмося того, чого не знаємо — от як у випадку з НАТО. Можливо, і Європейський Союз інколи здається нашим людям далеким і чужим. Ми хочемо, щоб завдяки Дню Європи вони отримали більше інформації про ЄС. Це — свято спілкування.

Ієна Боуга журналісти запитують про перспективи членства України в Євросоюзі.

— Ніхто не заперечує те, що Україна є частиною Європи, — відповідає посол. — Питання в тому, як відповісти на бажання вашої країни стати членом ЄС. Соціологічні опитування свідчать, що більшість громадян країн Євросоюзу виступають за приєднання України до нього. Але ніхто не може зараз передбачити, коли це станеться. Нині маємо подумати, що ми можемо зробити протягом наступних трьох-п'яти років для того, щоб Україна більше наблизилася до ЄС. Саме на це й спрямовані переговори з укладення нової посиленої угоди між ЄС та Україною.

ІЄН БОУГ ЗАПРОШУЄ ВОЛОДИМИРА ОГРИЗКА ДО НАМЕТУ ПРЕДСТАВНИЦТВА ЄВРОКОМІСІЇ. Тим часом День Європи набирає обертів. 28 павільйонів — всі надзвичайно популярні, практично до кожного важко доступитися. Кожна країна — учасник свята намагається привнести в нього якусь свою родзинку. У чеському наметі проводять конкурс малюнків серед дітей — «Намалюй Чеську Республіку». Біля іспанського грають двоє гітаристів. Біля ірландського продають знамените пиво «Гіннес». Австрійці пропонують камерну музику.

РОЗПОЧИНАЄ ПРАЦЮВАТИ МОВНА ШКОЛА. Першими — експрес-курси польської. Охочих взяти участь багато. Протягом дня мови міняються. Ще на Хрещатику намети євроклубів та громадської організації «Європейський молодіжний парламент». Загалом, дуже багато дітей та молоді — це вже традиційно для Дня Європи.

А біля польського намету утворилася невелика дипломатична компанія: весело перемовляються посол Польщі Яцек Ключковський, голова Представництва України при ЄС Андрій Веселовський та колишній міністр закордонних справ України Анатолій Зленко. Згодом до них приєднується народний депутат і колишній київський міський голова Олександр Омельченко.

ЦЬОГО РОКУ ВПЕРШЕ ОРГАНІЗУВАЛИ УКРАЇНСЬКИЙ ПАВІЛЬЙОН. Дебют України явно успішний — це справжнє музично-танцювальне дійство. Звучать народні пісні, грають бандуристи. Глядачі обступили артистів щільним колом, аплодують.

ДЕСЬ БІЛЯ ЦЕНТРАЛЬНОГО УНІВЕРМАГУ ВІДЧУВАЮТЬСЯ СМАЧНІ ЗАПАХИ — ТУТ КВАРТАЛ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТРАВ. У турецькому павільйоні — халва, пахлава, лукм. Польща пропонує грильові ковбаски плюс сувенір за кожну куплену порцію. У грецькому наметі — мусака, тирокафтері. В італійському — тістечка й морозиво. Австрійці організували справжнє віденське кафе — звісно, з віденською ж кавою та випічкою. В іспанському наметі можна скуштувати паелью та запити її сангрією. Є також традиційні німецькі сосиски, датська випічка.

А ДАЛІ — ФУТБОЛЬНЕ ПОЛЕ. ОСЬ-ОСЬ РОЗПОЧНЕТЬСЯ ТУРНІР, УЧАСТЬ У ЯКОМУ БЕРУТЬ П'ЯТЬ КОМАНД. Його відкриває заступник Голови Представництва Європейської Комісії Дірк Шюбель.

— Подивіться на організацію цього турніру, його інфраструктуру — тут все ідеально. Сподіватимемося, що так само буде і з організацією майбутнього чемпіонату Євро-2012, — жартує дипломат. — У складі команд можна побачити потенційних зірок. Можливо, серед них є майбутній Блохін чи Шевченко.

Першими грають «Європейський рух» на чолі з народним депутатом Миколою Катеринчуком та команда Туреччини.

Пізніше до святкування долучаються дипломати — низка послів країн ЄС беруть участь у публічних дебатах. Відверті судження, плюралізм думок — всі атрибути вільної дискусії присутні. Посол Німеччини Рейнгард Шеферс каже, що Європа поки що з обережністю ставиться до вступу України до ЄС. Одна з причин — країна «досить довго була поза європейськими процесами». Дипломат радить українцям покращувати імідж їхньої країни в очах Євросоюзу. Посол Фінляндії Крістер Міккелссон вважає, що коли саме українське суспільство буде готове до вступу й докладатиме для цього зусиль — тоді й країна матиме шанси приєднатися до Союзу. Посол Словаччини Урбан Руснак заявляє про підтримку його державою приєднання України до ЄС.

ОТАК НЕВЕЛИЧКИМИ ПОТІЧКАМИ ВЛИВАЛИСЯ У СТОЛИЧНИЙ ДЕНЬ ЄВРОПИ РІЗНІ АКЦІЇ, КОНКУРСИ, ВІКТОРИНИ. До вечора це вже ціла бурхлива ріка. Завершилося все концертом на майдані Незалежності — участь взяли литовська група «Інкульто», італійська «Ваніссаскай» та українська «ВВ». Після цього шостий День Європи офіційно закрили. Він пішов, щоб повернутися за рік — а поки що передав естафету Донецьку та Одесі. □

ВІДБУВСЯ ДРУГИЙ РАУНД ПЕРЕГОВОРІВ ЗІ СТВОРЕННЯ ЗОНИ ВІЛЬНОЇ ТОРГІВЛІ

23–25 КВІТНЯ У БРЮССЕЛІ ВІДБУВСЯ ДРУГИЙ РАУНД ПЕРЕГОВОРІВ ЩОДО СТВОРЕННЯ ЗОНИ ВІЛЬНОЇ ТОРГІВЛІ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС.

Делегацію Євросоюзу очолювала голова Генерального директорату Єврокомісії з питань торгівлі Єва Сіновец, України — заступник міністра економіки Валерій Пятницький.

Переговори пройшли в рамках трьох робочих груп. Перша займається питаннями торгівлі товарами, друга — питаннями послуг, заснування компаній, інвестицій, руху капіта-

лу та платежів, третя — правилами торгівлі.

Делегації обговорили питання вільного переміщення товарів. Зокрема, правил проходження товарів, сприяння торгівлі, митні питання, технічне регулювання, стандарти та процедури оцінки відповідності, санітарні на фітосанітарні заходи. Крім того, відбувся діалог з питань торгівлі послугами та діяльності компаній, інвестиційної діяльності. Представники України та ЄС також розглянуть питання конкуренції, державної допомоги, прав інтелектуальної влас-

ності, державних закупівель, антидемпінгових, компенсаційних та захисних заходів.

Майбутня Угода про вільну торгівлю стане складовою нової посиленої Угоди між Україною та Європейським Союзом, переговори про укладення якої тривають з березня 2007 року. Переговори зі створення Зони вільної торгівлі розпочалися 18 лютого в Києві під головуванням Президента України Віктора Ющенка та Комісара ЄС з питань торгівлі Пітера Мендельсона. ■

У ЄВРОПАРЛАМЕНТІ ОБГОВОРЮВАЛИ ПИТАННЯ ВІЗ

У квітні в Європейському Парламенті відбулися дебати з питання процедури видачі шенгенських віз для громадян України й Білорусі. Європарламентарі у своїх виступах часом критикували нинішню ситуацію. Зокрема, вказували на певні проблеми з виконання Угоди про спрощення процедури оформлення віз між ЄС і Україною.

Європейську Комісію представляв її Віцепрезидент Жак Барро. Він запевнив депутатів, що Брюссель знає про проблеми з оформленням віз для українців.

— Єврокомісії відомо, що відбувається, — зауважив він. — Як люди мають звертатися за візами, чекати тривалий час. Інколи це створює враження, що ЄС від них дистанціювався.

Водночас Жак Барро нагадав, що сьогодні схожі проблеми є і в країнах Західних Балкан. За його словами, зараз Єврокомісія намагається покращити процедури видачі віз для цих країн.

— Я впевнений, що якщо нам вдасться зробити це там, то ми зможемо зробити це і для таких країн як Україна, — сказав Віцепрезидент Єврокомісії.

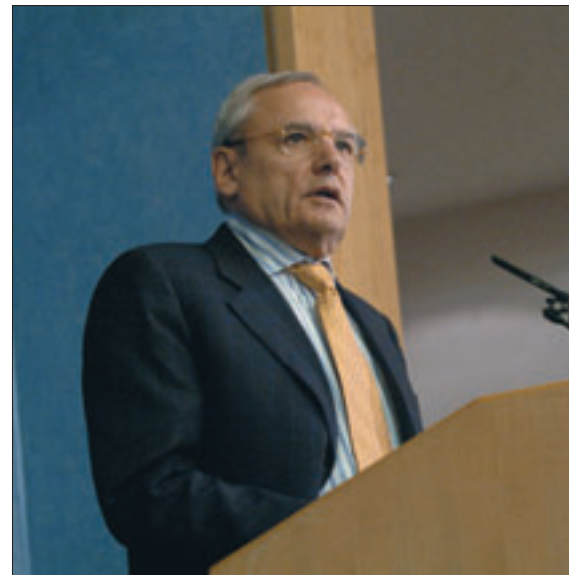
Крім цього Жак Барро повідомив, що Європейська Комісія просить внести корективи до Угоди про малий прикордонний рух між

Україною та Угорщиною. Її було підписано 18 вересня 2007 року.

— Комісія попросила змінити цю угоду стосовно визначення людей, які проживають у прикордонній зоні, для приведення цих правил у відповідність до європейського законодавства, — сказав він.

Йдеться, зокрема, про положення угоди, які стосуються визначення глибини прикордонної зони, а також оформлення медичного страхування для людей, які підпадуть під дію цієї угоди. У Єврокомісії також зауважили, що ще триває аналіз угоди про малий прикордонний рух між Україною і Польщею. Її підписали 28 березня 2008 року.

Угоди про малий прикордонний рух дають можливість громадянам, що мешкають у прикордонній зоні, відвідувати без віз країни — сусіди України, але на відстань не більше 50 км від кордону. ■

РОЗПОЧАТО ВИДАЧУ КАРТИ ПОЛЯКА

Наприкінці березня набув чинності закон Польщі «Про Карту поляка». Отримати її можуть особи польського походження в країнах колишнього СРСР, у тому числі і в Україні. Зробити це можна в консульствах Польщі, надавши документи, що підтверджують

польське коріння. Карта поляка видається на 10 років.

Її власник має право на безкоштовну довготермінову багаторазову візу для відвідування Польщі, може легально там працювати без потреби отримання дозволу на роботу, займатися в країні підприємницькою діяльністю на таких само підставах, що й польські громадяни. Крім цього, може користуватися системою

безплатного навчання нарівні з польськими громадянами і, водночас, звертатися за фінансовою допомогою та стипендіями, призначеними для навчання в Польщі іноземців. У термінових випадках може користуватися безплатною системою охорони здоров'я. Для власників Карти поляка передбачено також знижки на проїзд польською залізницею всередині країни й безкоштовне відвідування державних музеїв.

РОЗПОЧАВСЯ ПРОЕКТ ЗІ СПІВРОБІТНИЦТВА В КОСМІЧНІЙ СФЕРІ

Стартував фінансований Європейською Комісією проект
«Прискорення українсько-європейського співробітництва в космічній галузі».

Він сприятиме зближенню України та ЄС у космічній сфері та поглибленню правового, наукового та промислового співробітництва.

УРОЧИСТА ЦЕРЕМОНІЯ З НАГОДИ ВІДКРИТТЯ ПРОЕКТУ ВІДБУЛАСЯ У ПРЕДСТАВНИЦТВІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КОМІСІЇ В УКРАЇНІ. Проект здійснюється за принципом твіннінгу — коли разом працюють українські та європейські партнери. Від України учасником є Національне космічне агентство, від ЄС — Національний центр космічних досліджень Франції та Національне космічне агентство Німеччини.

Вартість проекту складає 1,5 млн євро. Триватиме він до 15 березня 2010 року. Основними завданнями проекту є проведення навчань та тренінгів українських фахівців за такими напрямками як законодавство в космічній сфері, кадрова політика, норми й стандарти у сфері високотехнологічних розробок тощо. Планується, що Україна прийме близько 30 кваліфікованих спеціалістів з Європи та відправить на стажування до ЄС 20–25 своїх фахівців — переважно молодь віком до 30 років. Проект також сприятиме

інтеграції України в Європейський дослідницький простір, покращенню організаційної структури НКАУ та суттєво наблизить українське космічне законодавство до європейських стандартів.

— У нинішньому столітті розвиток космічної сфери є пріоритетом, — зауважив під час презентації голова Представництва Європейської Комісії в Україні Ієн Боуг. — Але жодна країна не може самостійно розвивати космічну діяльність. Співробітництво країн Європи в цій сфері є дуже важливим. Україна — глобальний гравець та важлива країна в галузі космічної діяльності. Зі свого боку Європейський Союз згоден всіляко сприяти розвитку України в цій сфері.

Керівниками проекту з українського боку визначено заступника генерального директора НКАУ Едуарда Кузнецова, з боку ЄС — керівника міжнародного департаменту Національного центру космічних досліджень Франції

П'єра Фріша. Готувалися до цього проекту майже два роки. Ще до офіційного відкриття проекту було підписано Робочий план його реалізації, Протокол про завершення робіт з підготовки контракту та, нарешті, сам контракт.

— Франція й Німеччина для цього проекту були вибрані не випадково, — розповів на презентації посол Франції в Україні Жан-Поль Везіан. — Наші країни мають великий досвід у сфері космосу. Співпраця з Україною сприятиме розвитку її промислової сфери. Фахівці обмінюватимуться досвідом, технічними напрацюваннями. Ця робота стане важливою для всіх сторін.

Директор Німецького космічного агентства Людвіг Баумгартен наголосив на високому рівні довіри європейських космічних структур до НКАУ та назвав проект «Прискорення українсько-європейського співробітництва в космічній галузі» унікальним.

— Україна сьогодні рухається вперед до яскравого майбутнього в космосі, — заявив він. — Німецьке національне агентство пишається своєю участю у проекті. Європа і Україна мають довгу історію співпраці. Нинішній проект — перший подібний в Європі саме в космічній сфері. Він усіляко сприятиме загальному поглибленню довіри та дружби між нашими народами.

Людвіг Баумгартен також нагадав, що Національне космічне агентство Німеччини разом з французькою стороною складає 56% Європейського космічного агентства. Тому вони є «активними гравцями на космічному полі» та допоможуть Україні відкрити в цій сфері нові ринки та обмінятися досвідом.

У свою чергу генеральний директор НКАУ Юрій Алексєєв висловив подяку Європейському Союзу.

— Тепер за спільним столом ми обмінюватимемося ідеями, — сказав він. — Впевнений, що молоді спеціалісти з Франції та Німеччини власним досвідом та ентузіазмом значно збагатять українську космонавтику.

Світлана Слабінська

«В УКРАЇНІ НІХТО НЕ ДИСКРИМІНУЄ МОВНІ МЕНШИНИ»

Завершився фінансований Євросоюзом проект «Мовна політика в Україні: антропологічні, лінгвістичні аспекти та подальші перспективи». Він базувався на ґрунтовному аналізі нинішньої мовної ситуації в Україні в усіх суспільних сферах. Члени проекту створили концепцію майбутньої мовної політики держави та надали рекомендації щодо її покращення. Про основні результати «Євробюлетеня» розповіла керівник проекту — славіст з Віденського університету Юліана Бестерс-Дільгер.

— Чому Євросоюз зацікавився мовною політикою в Україні і як виникла ідея проекту?

— Проект проведено в рамках спеціальної наукової програми Європейського Союзу — ІНТАС. Вона підтримує взаємозв'язок між країнами колишнього Радянського Союзу та країнами — членами ЄС. У проектах, що здійснюються в її рамках, мають обов'язково брати участь дві країни з боку Євросоюзу та хоча б одна пострадянська. Зазвичай ІНТАС охоплює переважно питання економічного чи технічного розвитку держави. Сьогодні ж вперше за всю її історію вирішили підняти та дослідити делікатну тему мови.

Нелегко було знайти членів проекту — експертів на Заході, які б цікавилися саме мовною політикою України. Але команду зібрали. До неї увійшли антрополог українського походження Віра Сквирська з Кембриджського університету Великої Британії, правник з Лондонського університету Білл Баурінг, мовознавець з Києво-Могилянської академії Лариса Масенко, соціолог Ганна Залізняка з Центру соціологічних досліджень «Громадська думка» та відомий політолог та мовознавець з України Володимир Кулик.

Ми зробили ґрунтовний аналіз нинішньої мовної ситуації в Україні в усіх суспільних сферах — політиці, освіті, законодавстві, судочинстві, засобах масової інформації. Провели спеціальне антропологічне дослідження, підготували дані всеукраїнського опитування з цієї тематики й опитали фокус-групи в п'ятих українських містах — Києві, Львові, Донецьку, Одесі та Луцьку. Наша концепція базується на провідній ролі української мови в процесі державотворення та враховує інтереси мовних меншин, зокрема російської.

— І якими є ваші основні рекомендації?

— Насамперед ми рекомендуємо якомога швидше ухвалити Верховною Радою новий Закон про мови. Адже чинний закон, ще від 28 жовтня 1989 року, є застарілим і не відповідає нинішнім реаліям. У ньому йдеться про те, що державною мовою є українська. Але водночас закон дає можливість в усіх життєвих ситуаціях заміняти її на російську. Ці прогалини слід ліквідувати. За це повинна взятися спеціальна міжфракційна група у Верховній Раді. Звісно, слід врахувати пропозиції всіх зацікавлених сторін, знайти компроміс. З одного боку, необхідно чітко підтримати в законі українську мову як державну, з іншого, — підтримати мови меншин, зокрема російську.

У рекомендаціях ми визначили також права української мови. Наприклад, що для всіх громадян мають бути забезпечені безкоштовні добровільні курси з її вивчення. У класах і школах з іншими мовами навчання українську слід викладати як другу. У державних і приватних коледжах та університетах обов'язковим має бути вступний іспит з української мови. Нею мають вести передачі національне телебачення та радіо.

Щодо прав недержавних мов, то в тих регіонах України, де щонайменше 50 відсотків громадян є носіями російської мови, у державних коледжах та університетах слід забезпечити російськомовні

групи поряд із групами, викладання в яких ведеться українською мовою. Кожен регіон, де кількість осіб із російською мовою як рідною не нижча за 50 відсотків, може самостійно встановлювати відсоток програм російською мовою на регіональному теле- та радіомовленні.

— Якою мовою повинні спілкуватися держслужбовці в Україні?

— У цьому прикладом для України можуть слугувати балтійські країни. Там держслужбовці при прийнятті на роботу складають іспит з державної мови. В Україні всі чиновники мусять вільно володіти українською. В тих же регіонах, де щонайменше 50 відсотків громадян не вважають державну мову рідною, держслужбовці повинні бути двомовними.

— Другим результатом проекту стало створення моделі мовної політики для інших країн пострадянського простору. Чому Україна може бути для них прикладом?

— Бо Україна в мовних питаннях є толерантною. Ваша держава дотримується міжнародних зобов'язань та механізмів Ради Європи. Ви підписали та ратифікували важливі документи — Рамкову конвенцію про захист національних меншин та Європейську хартію регіональних мов або мов національних меншин. До речі, ті ж балтійські країни хартію не підписали. Хоча в них теж є великі російськомовні меншини.

В Україні ніхто не дискримінує мовні меншини. А всі конфлікти радше роздмухують самі українські політики, особливо під час проведення виборчих кампаній.

— Чи була вже реакція на рекомендації проекту з боку українського уряду?

— Поки що ні. Ми тільки нещодавно надрукували книгу з усіма висновками та рекомендаціями. Звісно, виконання деяких з них може бути ускладнене політичними обставинами. Але навіть якщо якісь з наших ідей будуть взяті до уваги, вважатимемо, що мети ми досягли.

Світлана Слабінська

ЄВРОСОЮЗ ДОПОМАГАЄ У ЗАПРОВАДЖЕННІ ВІДНОВНОГО ПРАВОСУДДЯ

У квітні в Києві відбулася конференція «Відновний підхід у профілактиці підліткової злочинності як запорука формування безпечної громади», а згодом в Ізюмі Харківської області — семінар «Програми відновного правосуддя як інструмент громади у подоланні злочинності». Обидва відбулися за сприяння фінансованих Євросоюзом проектів та програм.

Під час роботи однієї з секцій київської конференції.

кової злочинності як запорука формування безпечної громади» виступили Український Центр Порозуміння спільно з партнерами за фінансованим ЄС проектом «Розвиток в Україні мережі Центрів відновного правосуддя в громадах». Під час конференції було презентовано успішний досвід громад щодо створення та функціонування Центрів відновного правосуддя, проаналізовано міжнародний досвід створення моделей профілактики правопорушень серед дітей та молоді в громадах. Було обговорено можливі механізми залучення органів місцевої влади до розвитку Центрів відновного правосуддя. Секційні засідання пройшли як «кола майстерності» з представлення різних інструментів відновного підходу. Одна з секцій була присвячена перспективам створення Асоціації практиків відновного правосуддя.

Семінар в Ізюмі пройшов у рамках фінансованого Євросоюзом проекту «Сталий територіальний розвиток в Україні» і в співробітництві з проектом ЄС «Розбудова в Україні мережі центрів відновного правосуддя в громадах». Участь у ньому взяли депутати міської і районної державних адміністрацій, судді, представники відділів освіти, служби у справах дітей, міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та інші представники міської і районної громад. Була представлена модель Центрів відновного правосуддя, особливості програм відновного правосуддя та їхні різновиди, а також механізми створення. Учасники семінару висловили бажання розробити концепцію створення такого центру в громаді на базі Ізюмського міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, який вже намагається займатися питаннями відновного правосуддя серед молоді. Також учасники обговорили роль громади у подоланні злочинності за допомогою таких центрів і вирішили винести питання про його створення на сесію міської ради. □

ВІДНОВНЕ ПРАВОСУДДЯ — ЦЕ НОВИЙ ПІДХІД ДО ВИРІШЕННЯ КРИМІНАЛЬНИХ КОНФЛІКТІВ, СПРЯМОВАНИЙ НА ВІДНОВЛЕННЯ СПРАВЕДЛИВОСТІ ТА ВІДШКОДУВАННЯ СПРИЧИНЕНОЇ ЗЛОЧИНОМ ШКОДИ. На відміну від традиційної судової системи, тут потерпілі можуть самі заявити, наскільки серйозно було порушено їхні інтереси. Під час спільних зустрічей, які відбуваються за участі нейтрального ведучого, зазвичай представника громади, потерпіла особа має можливість висловити свої почуття та переживання. Це сприяє усвідомленню правопорушником наслідків своїх вчинків та прийняттю відповідальності за усунення шкоди.

У світовій практиці програми відновного правосуддя є доповненням до офіційної системи правосуддя, а принципи відновного підходу покладені в основу роботи служб аль-

тернативних видів покарання та ресоціалізації, а також ювенальної юстиції — комплексної системи для вирішення проблем дітей, що скоїли правопорушення, потерпіли від нього або стали його свідками.

В Україні впровадження відновного правосуддя було започатковано 2003 року як громадська ініціатива. На сьогодні процес триває за підтримки низки державних органів. До мережі недержавних організацій, що працюють над створенням у своїх громадах Центрів відновного правосуддя, наразі входять 12 громад: міста Біла Церква (Київська обл.), Дрогобич (Львівська обл.), Жмеринка (Вінницька обл.), Івано-Франківськ, Київ, Львів, Луганськ, Одеса, Сімферополь, Суми, Харків та смт Красногвардійське (Крим).

Організатором київської конференції «Відновний підхід у профілактиці підліт-

ВВЕДено В дію КОМПЛЕКС «ВЕКТОР» 23 квітня було відкрито збудований за підтримки Європейської Комісії комплекс сховищ відпрацьованого радіоактивного палива «Вектор». Участь у події взяли Президент Віктор Ющенко, голова Представництва Європейської Комісії в Україні Ієн Боуг, міністр з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи Володимир Шандра.

ЦЕ ВПЕРШЕ ЗА РОКИ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ ВВЕДено В ЕКСПЛУАТАЦІЮ КОМПЛЕКС З БЕЗПЕЧНОГО ЗАХОРОНЕННЯ РАДІОАКТИВНИХ ВІДХОДІВ. Президент, посол і міністр спостерігали за вивантаженням останньої паливної збірки з реактора третього блоку ЧАЕС. Цим фактично завершується виконання доручення глави держави від 5 грудня 2005 року щодо виведення атомної станції з експлуатації, адже саме вивантаження останньої паливної збірки є одним із дуже важливих етапів цього процесу.

Напередодні події Єврокомісія висловила задоволення успішним завершенням проекту, для реалізації якого вона доклала значних зусиль. Комплекс складається з трьох сховищ, одне з яких було побудоване в рамках проекту «Промисловий комплекс для твердих радіоактивних відходів», що фінансувався спільно Європейською Комісією та Украї-

ною. Випробування сховища провели минулого року, і в жовтні 2007-го його було передано ДСП «Техноцентр».

Європейська Комісія вважає, що спорудження комплексу «Вектор» є прикладом успішної реалізації проекту, продовження якого відбудеться у рамках нового Інструменту співпраці у галузі ядерної безпеки. У 2007 році він замінив проекти програми Тасіс у сфері ядерної безпеки.

Також Єврокомісія підтверджує свій намір завершити у 2008 році роботи щодо установа з вилучення та переробки відходів, що довершують проект «Промисловий комплекс для твердих радіоактивних відходів». Для його підтримки було також передбачено заходи у межах Програми дій Інструменту співпраці у галузі ядерної безпеки. Європейська Комісія виділила додаткові кошти для встановлення вентиляційної системи на схови-

щах твердого та рідкого палива, а також на загальну підтримку швидкого введення комплексу в дію, включаючи вирішення питань ліцензування його експлуатації. □

ПРОВЕДено СЕМІНАР З ПИТАНЬ ОСВІТИ ТА НАВЧАННЯ

Відбувся семінар з політики у сфері освіти «Якість, управління та фінансування в освіті та навчанні: як розв'язувати ці питання в Україні?». Він був організований у рамках фінансованого Єврокомісією проекту «Підтримка спільної ініціативи Світового банку та Європейської Комісії у розвитку людського капіталу для економічного зростання, конкурентоздатності та інновацій в Україні».

Участь у семінарі взяли дипломати з Представництва Єврокомісії, представники українських урядових структур, Світового банку, Європейського фонду освіти, Конфедерації роботодавців України, Київської міської адміністрації, університетів та ділових кіл, експерти з проектів, що фінансуються різними донорами, науково-методичних та академічних організацій.

Експерти Світового банку Ян Рутковські та Гаррі Патрінос представили основні результати досліджень Світового банку щодо потреб ринку праці та відповідності освіти та навчання в Україні цим потребам. Було обговорено необхідність покращення системи освіти та навчання, щоб задовольнити потреби ринку праці.

Активну участь брали експерти Єврокомісії. Микола Петров зробив презентацію з питань якості освіти та запропонував можливі варіанти створення системи забезпечення якості на базі компетенцій. Проблеми управління освітою в Україні та рекомендації щодо подальших реформ були презентовані Ярославом Калоусом. Малколм Мерсер зробив аналіз системи фінансування освіти та запропонував рекомендації, що базуються на найкращому досвіді країн Європейського Союзу.

Усі ці три тематичні документи було підготовлено з урахуванням найкращого міжнародного досвіду. Також було прийнято до уваги результати першого раунду консультацій з зацікавленими українськими організаціями.

Запропоновані варіанти та рекомендації були ретельно обговорені в робочих групах семінару. Були зібрані та обговорені коментарі, зауваження, пропозиції та експертні оцінки до всіх трьох пріоритетних тем: якість освіти, управління та фінансування. Наступним кроком буде обговорення вдосконалених та оновлених версій тематичних документів з представниками уряду та українськими експертами. Це заплановано на кінець червня — початок липня 2008 року.

Тематичні документи стануть основою для подальшої розробки загального концептуального документа — «Стратегічної записки». Її метою є підготовка рекомендацій уряду України щодо стратегічного реформування сектору людських ресурсів. □

БАТЬКИ-ЗАСНОВНИКИ БУЛИ ЛЮДЬМИ ДАЛЕКОГЛЯДНИМИ

Європейський Союз — це унікальне утворення, аналогів якому світ ще не знав. Його механізми, система ухвалення рішень, взаємодія різних інституцій вражають своєю продуманістю та збалансованістю. Зауважте — основи функціонування заклали ще 50 років тому. Батьки-засновники ЄС були людьми напрочуд далекоглядними.

25 березня 1957 року — представники шести країн-засновниць підписують Римську угоду, яка започаткувала нинішній Європейський Союз.

У ЦЬОМУ НОМЕРІ «ЄВРОБЮЛЕТЕНЯ» МИ ЗАПОЧАТКУЄМО РУБРИКУ, МЕТОЮ ЯКОЇ Є РОЗПОВІДАТИ ЧИТАЧАМ ПРО ПРИНЦИПИ ДІЯЛЬНОСТІ ЄС — як працюють його інституції, в чому суть підходів Євросоюзу у тій чи іншій сфері і як вони втілюються на практиці. Тобто намагатимемося глибше зазирнути всередину цієї складної конструкції.

Для початку нагадаємо коротко історію Європейського Союзу.

Власне, сама його нинішня назва з'явилася порівняно недавно — 1993 року. Вона була закріплена в Маастрихтській угоді, або ж Угоді про Європейський Союз. Нове поняття означало поєднання наднаціональної (Європейське Співтовариство) та міжурядової засад співпраці.

Спочатку було Європейське Співтовариство вугілля та сталі. Його створили 1957 року Бельгія, Західна Німеччина, Італія, Люксембург, Нідерланди та Франція. Метою було об'єднати вугільні та сталеливарні ресурси країн-учасниць і запобігти в такий спосіб новій війні в Європі. Ідея створення наднаціонального органу управління життєво важливими галузями промисловості, який зв'язав би по-

тенційних суперників економічно, належала Жану Моне. А озвучив її вперше міністр закордонних справ Франції Робер Шуман — у виголошеній 9 травня 1950 року й нині вже легендарній декларації.

Жан Моне був першим головою правління Європейського Співтовариства з вугілля та сталі — праобразу нинішньої Європейської Комісії. А Робер Шуман — першим президентом Європейської Асамблеї, яка пізніше стала Європейським Парламентом. Вже тоді, на самому початку європейської інтеграції, було визначено основні принципи діяльності Співтовариства — те, що нині є своєрідним трикутником Рада — Єврокомісія — Європарламент.

Європарламент представляє громадян ЄС і безпосередньо ними обирається. Він має законодавчі та контролюючі функції. Рада Євросоюзу представляє країни-члени і є головною структурою Союзу в процесі ухвалення рішень. Європейська Комісія представляє інтереси Союзу в цілому, вона ініціює та розробляє закони, втілює в життя рішення Ради ЄС щодо тих чи інших питань. Отже, цей інституційний трикутник

виробляє спільну політику за різними її напрямками.

Але Європейський Союз має багато інших структур, кожна зі своєю чітко визначеною функцією. Суд Європейських співтовариств відстежує належне втілення європейського законодавства. Суд аудиторів перевіряє фінансування діяльності Союзу. Комітет з економічних і соціальних питань представляє громадянське суспільство, роботодавців та працівників. Комітет регіонів представляє регіональні та місцеві органи влади. Європейський інвестиційний банк фінансує інвестиційні проекти ЄС та сприяє розвитку малого бізнесу за допомогою Європейського інвестиційного фонду. Європейський центральний банк відповідає за європейську валютну політику. Європейський Омбудсмен розглядає скарги про порушення в управлінні європейських інституцій та органів. У рубриці «Анатомія ЄС» ми розповідатимемо про всі ці інституції та структури, механізми їхнього функціонування. У наступному номері читайте про те, як працює Європейська Комісія — один із сучасних символів європейської інтеграції. ■

НАЙПОТУЖНІШИЙ ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ

Від самого початку свого заснування Європейський Союз був націлений на подальше розширення, об'єднання дедалі більшої кількості країн Європи. Власне, це і було метою засновників ЄС. За понад 50 років свого існування Союз розширився з 6 до 27 країн-членів і процес активно триває.

Нині розширення є однією з найважливіших сфер діяльності ЄС. «Розширення залишатиметься життєдайною частиною нашої зовнішньої політики, тому що це наш найпотужніший зовнішньополітичний інструмент», — заявив недавно Комісар Євросоюзу з питань розширення Олі Рен. Все логічно — приваблива перспектива вступу до Євросоюзу спонукає країни підтягуватися до його стандартів. Є і стимулом, і певним примусом водночас. Майбутнє розширення ЄС на Західні Балкани покликане остаточно примирити тамтешні народи після інколи трагічних подій 1990 років і встановити у регіоні стабільний мир.

Звісно, політика Євросоюзу у сфері розширення не завжди була однаковою. Зрозуміло, що вступ до ЄС Великої Британії чи Австрії вимагав лише їхньої політичної волі, підтягувати ці країни до стандартів Франції чи Німеччини потреби не виникало. Зовсім інша ситуація була з пострадянськими країнами — після десятиліть тоталітаризму вони мали поновити свої демократичні інституції, трансформувати економіку з планових у ринкові, розвинути громадянське суспільство тощо. Недивно, що інтеграція в ЄС Польщі, Чехії, Угорщини та інших тривала півтора десятиліття років.

Протягом цього часу і виробилася сучасна політика ЄС у сфері розширення. Сьогодні вона дуже чітка. Всі етапи й вимоги до країни на кожному з них відомі.

Спочатку держава, яка бажає приєднатися до ЄС, повинна отримати перспективи членства — згоду всіх членів на її приєднання до Союзу в майбутньому. Тобто має бути відповідне політичне рішення Ради ЄС. Скажімо, у випадку Західних Балкан таким було укладення Пакту про асоціацію і стабілізацію між ЄС та тоді чотирма (ще існувала Югославія), а нині п'ятьма країнами регіону — Македонією, Албанією, Боснією і Герцеговиною, Сербією та Чорногорією. Рішення передбачало підписання в майбутньому Угод про асоціацію і стабілізацію.

Такі угоди — наступний крок до членства. Спочатку Єврокомісія вивчає саму можливість початку переговорів про укладення таких документів. У разі позитивного висновку починаються перемовини, згодом підписують угоди, їх ратифікують парламенти країн-членів. Це може бути досить тривалий процес: наприклад, з Албанією переговори було розпочато в січні 2003 року, а підписано Угоду про асоціацію і стабілізацію в лютому 2006-го.

Зазвичай лише після набуття чинності такими асоційованими угодами країни подають заявку на вступ до Євросоюзу. Її розглядає Єврокомісія. Якщо рішення Брюсселю позитивне, то заявку передають на розгляд Ради ЄС. Коли ж і країни-члени дають добро, аплікант от-

22 січня 1972 року — Угоду про приєднання Великої Британії до ЄС підписує її прем'єр-міністр Едвард Хелс.

римує офіційний статус кандидата на вступ до ЄС. І тут починається найдовший і найважчий етап інтеграції країни до Союзу — переговори про вступ. Під час цього процесу узгоджуються умови приєднання держави до ЄС і, водночас, кандидат приводить до стандартів Союзу своє внутрішнє господарство в усіх сферах. Причому, коли ще у випадку з Болгарією та Румунією Союз називав орієнтовні дати завершення переговорів і вступу цих країн, то нині такого вже немає.

Коли ж переговори про вступ завершено, Єврокомісія, а згодом і Європарламент санкціонують підписання Угоди про вступ між країною-кандидатом і ЄС. Після цього документ урочисто — зазвичай під час Європейської Ради — підписують всі країни ЄС та кандидат, і за деякий час держава стає повноправним членом співтовариства.

Загалом, вступ до ЄС є дуже довгим процесом. Кожен з етапів розширення має свої вимоги, і не виконати їх неможливо — тоді наступного етапу просто не буде. Наприклад, від подачі заявки до вступу в ЄС Угорщини та Польщі минуло 10 років, Кіпру та Мальти — 14, Словенії — 8.

Нижче як приклад подаємо хронологію процесу приєднання до ЄС Хорватії: вона сьогодні перебуває до вступу найближче з усіх кандидатів.

2001, жовтень — підписано Угоду про асоціацію і стабілізацію між ЄС і Хорватією.

2003, лютий — країна подає заявку на членство в ЄС.

2004, червень — Рада ЄС дає добро на початок переговорів про вступ; Хорватія отримує статус кандидата.

2004, грудень — ЄС призначає початок переговорів на весну 2005 року за умови, що країна цілковито співробітничатиме з Кримінальним трибуналом з колишньої Югославії.

2005, березень — ЄС відтермінує початок переговорів, через невиконання Загребом поставлених раніше умов.

2005, жовтень — переговори про вступ розпочинаються. Всього сторони мають відкрити й закрити 34 глави.

2006, червень — попередньо закрита перша глава переговорів: з науки і досліджень.

Станом на **квітень 2008** — тривають переговори з 16 глав і ще з двох попередньо закриті. ■

Розширення ЄС

1973 — приєдналися Данія, Ірландія та Велика Британія

1981 — Греція

1986 — Португалія й Іспанія

1995 — Австрія, Фінляндія й Швеція

2004 — Естонія, Кіпр, Латвія, Литва, Мальта, Польща, Словаччина, Словенія, Угорщина та Чехія

2007 — Болгарія та Румунія

Станом на 2008 рік

Країни-кандидати: Туреччина, Хорватія, Македонія

Потенційні кандидати: Чорногорія, Сербія, Албанія, Боснія і Герцеговина, Косово

ДЕНЬ ЄВРОПИ В ЄС: РОЗВИТОК І МІЖКУЛЬТУРНИЙ ДІАЛОГ

Європейський Союз

традиційно відзначив День Європи 9 травня. Святкування там дещо відрізняється від українського. Проте в одному вони співпадають: і в ЄС, і в Україні одним із завдань свята є дати людям якомога більше інформації про Союз та його підходи до вирішення тих чи інших проблем.

ЗОКРЕМА, У ЄС НА 9 ТРАВНЯ ТРАДИЦІЙНО ПРОВОДЯТЬ «ДЕНЬ ЄВРОПИ У ШКОЛАХ». Цього разу участь в акції взяли 39 регіонів з 12 країн ЄС — усього близько 60 000 школярів з 427 шкіл. Головною темою було зовнішнє співробітництво ЄС, а саме — його допомога країнам, що розвиваються. Метою було збільшити серед 13–18 річних школярів обізнаність щодо боротьби з бідністю на планеті й участь у цьому Європейського Союзу. Було проведено «круглі столи», виставки та конкурси.

— Молодь в Європі однозначно стурбована питаннями розвитку й має велику роль у збільшенні обізнаності людей про це, — заявив Комісар ЄС з питань розвитку і гуманітарної допомоги Луї Мішель. Сам він зустрівся зі школярами в регіоні Брабант-Валлон у Бельгії. — Це покоління, яке має інтерес і енергію очолити боротьбу з бідністю в майбутньому. Вони — завтрашні лідери, бізнесові виконавці, науковці й медики, які можуть перетворити наше бачення кращого світу на реальність. А успіх співробітництва у справі розвитку значною

мірою залежить саме від обізнаності людей, їхнього усвідомлення проблеми й залучення до її вирішення. Я задоволений, що ініціатива «День Європи в школах» надає можливість обговорити ці питання й наблизити ЄС до молодих громадян.

Отже, цього року школярам пояснювали, чому ЄС працює над подоланням бідності і чому саме через проекти, які базуються на реальній життєвій ситуації в тій чи іншій державі. Були й практичні заняття: школярам пропонувалося створити власні проекти і знайти вирішення проблем — таких як допомога бездомним дітям в Буркіна Фасо, вирубка лісів у Кенії чи покращення дорожнього руху в Нігері.

Іншою складовою Дня Європи стало акцентування на культурному розмаїтті в Європі. Тим більше, що 2008-й є в ЄС Роком

міжкультурного діалогу. Країнами-членами, Європейською Комісією та громадськими організаціями було проведено понад 500 акцій під гаслом «Немає їх і нас, є ти і я».

— День Європи є можливістю для інституцій ЄС показати їхнє людське обличчя, а для громадян — бачити, що Європа — це люди, а не лише інституції чи законодавство, — заявила Віце-президент Єврокомісії Марго Валлстром, яка відповідає за комунікаційну стратегію.

Головні проведені під гаслом «Немає їх і нас, є ти і я» акції були такі: у Варшаві пройшов святковий парад, у столиці Іспанії — фестиваль «Мадрид у танці», у Греції — концерт на відкритому повітрі грецьких та міжнародних музикантів, у Берліні — міжнародна конференція з європейської музики, а на Мальті учні однієї з середніх шкіл вивчали кухні інших країн. □

ЗАПРАЦЮВАВ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТ СУСІДСТВА

На початку травня було офіційно розпочато роботу Європейського інвестиційного інструменту сусідства. Урочистий старт дали Комісар ЄС у справах зовнішніх зносин та Європейської політики сусідства Беніта Ферреро-Вальднер, представники держав — членів ЄС та країн, на які поширюється ЄПС.

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТ СУСІДСТВА Є КЛЮЧОВИМ ІНСТРУМЕНТОМ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ПОЛІТИКИ СУСІДСТВА. Він мобілізуватиме додаткові кошти для фінансування проектів розвитку інфраструктури (передусім в енергетиці, транспорті та сфері охорони довкілля) на всьому просторі ЄПС. Інструмент надаватиме грантову підтримку для отримання позик європейських державних та міжнародних фінансових інституцій.

— Завдяки Інвестиційному інструменту партнерства ми не лише допомагатимемо у будівництві транспортної та енергетичної інфраструктури, яка з'єднуватиме ЄС та наших сусідів, — заявила Комісар ЄС з питань зовнішніх зносин та Європейської політики сусідства Беніта Ферреро-Вальднер. — А й відповідатимемо на наші спільні виклики щодо довкілля, такі як використання поновлювальної енергії та очищення Середземного та Чорного морів. Фінансовані в рамках цього інструменту конкретні проекти принесуть очевидну користь громадянам сусідніх країн та Союзу і наблизять наших партнерів до ЄС. Я вітаю перші внески від Німеччини, Італії, Швеції та закликаю інші країни-члени використовувати цей інструмент для надання підтримки нашим безпосереднім сусідам.

До 2013 року Європейська Комісія планує надати до бюджету інструменту 700 млн євро, з яких вона вже виділила 100 мільйонів. Окрім цього, інструмент відкритий для внесків усіх держав — членів ЄС. Отже, кошти з бюджету ЄС, від країн-членів та міжнародних фінансових інституцій зможуть акумулюватися в одному центрі та ефективніше спрямовуватися на користь країн-партнерів. 2008

У квітні ЄС відвідав віце-прем'єр Грузії Георгій Барамідзе. Сфера його відповідальності — європейська і євроатлантична інтеграція країни. У Брюсселі він зустрівся з Комісаром ЄС з питань зовнішніх зносин і Європейської політики сусідства Бенітою Ферреро-Вальднер.

року до бюджету інструменту планують виділити гроші Німеччина (10 млн євро), Італія (1 мільйон) та Швеція — 1 мільйон.

Хоча інструмент зосереджуватиметься передусім на проектах у сферах енергетики, транспорту та охорони довкілля, він також може надавати підтримку розвитку малих та середніх підприємств та соціальним проектам. Очікується, що завдяки цьому механізму країни — сусіди ЄС зможуть отримати кредити на загальну суму до 5–6 млрд євро.

Географія роботи нового Інструменту поширюватиметься на країни, що підписали із ЄС Плани дій у рамках Європейської політики сусідства — це Азербайджан, Вірменія, Грузія, Єгипет, Йорданія, Ліван, Марокко, Молдова, Палестинська автономія, Туніс та Україна. Водночас інші країни, що входять до сфери дії Європейської політики сусідства, також можуть отримати грантову підтримку на проекти транскордонного чи регіонального характеру, в яких ЄС та країни-партнери особливо зацікавлені. ■

ЄПС ВІДЗНАЧАЄ ЧОТИРИРІЧЧЯ

У травні виповнюється чотири роки від започаткування Європейської політики сусідства. Завдання її полягає в тому, щоб країни-сусіди також мали переваги від розширення Євросоюзу — а з 1 травня 2004 року до нього приєдналися десять держав — стосовно зміцнення стабільності, безпеки та добробуту. Її було розроблено

з метою упередити появу нових ліній розмежування між розширеним Союзом та його сусідами та запропонувати їм можливість участі у різноманітних видах діяльності ЄС за допомогою більш інтенсивної співпраці у сфері політики, безпеки, економіки та культури.

Водночас Європейська політика сусідства не стосується питань членства в Євросоюзі.

У її рамках пропонуються привілейовані відносини з сусідніми країнами, які розвиваються на засадах взаємного зобов'язання дотримуватися спільних цінностей, особливо у сферах верховенства права, належного державного управління, поваги до прав людини, включаючи права меншин, сприяння добросусідським відносинам, а також принципам ринкової економіки та стабільного розвитку.

«В АФГАНІСТАНІ ПОТРІБНІ НЕ ЛИШЕ СОЛДАТИ, А Й УЧИТЕЛІ, ЛІКАРІ ТА СУДДІ»

На квітневому саміті НАТО в Бухаресті однією з головних тем був Афганістан: Альянс проводить там антитерористичну операцію. Але разом із боротьбою з тероризмом не менш важливою є допомога в облаштуванні життя в цій країні, нормального функціонування державних інституцій. На цьому наголосив у своєму виступі на саміті Президент Єврокомісії Жозе Мануель Баррозу.

Жозе Мануель Баррозу приймає вірчі грамоти в голови Місії Афганістану при ЄС Зіа Незама. Січень 2008 року.

Я дуже вдячний за можливість мати тут промову й поділитися з вами кількома думками щодо того де ми, Європейська Комісія, є в Афганістані.

Зараз добрий час для міжнародного співтовариства показати, що ж ми, працюючи разом із нашими афганськими партнерами, можемо зробити для зміцнення наших зусиль. Ми твердо підтримуємо поставлені раніше цілі щодо побудови міцного, стабільного, безпечного та процвітаючого Афганістану, у якому поважають права людини.

Зрозуміло, що сьогодні міжнародне співтовариство насамперед сфокусоване на викликах безпеці та розвитку Афганістану. Ми розуміємо, що аби побороти Талібан, нам потрібні солдати. Це так — але також є потреба в лікарях, учителях, суддях, юристах, поліцейських. Тому ми, Європейська Комісія, фокусуємося на цих питаннях.

Дозвольте мені ще раз запевнити вас, що присутність Європейської Комісії в Афганістані є довготерміновою. Нам потрібна тверда воля. Бо допомагаючи Афганістану, ми захищаємо наші спільні цінності: свободу й демократію. Єврокомісія має свою стратегію й фінансові зобов'язання на період до 2013 року з щонайменше 610 мільйонів євро, виділеними на початковий термін до 2010 року.

Ми твердо підтримуємо координацію донорських зусиль й готові працювати, щоб їх покращити. Але фактором, який визначає успіх або неуспіх наших зусиль, є здатність і політична воля афганського керівництва взяти повну відповідальність за відбудову країни та її розвиток. Ми бачимо, як афганці інтенсифікують їхню роботу, щоб

розв'язати головні проблеми — такі як корупція і наркотики, які загрожують звести нанівець усі наші зусилля.

Отже, якою є майбутня роль Комісії?

Вона взяла на себе зобов'язання до 2006 року виділити на Афганістан 1 мільярд євро і зробила це. На нову стратегію допомоги на 2006–2010 роки ми виділили принаймні 610 мільйонів.

Щодо пріоритетів, то ми підтримуватимемо наші довгострокові зобов'язання щодо сектору охорони здоров'я, розвитку сільськогосподарських територій і альтернативної тваринницької програми. На майбутнє нашим головним пріоритетом є збільшення наголосу на верховенстві права й урядуванні. Наш підхід містить три елементи.

Перший — ми продовжуватимемо підтримку афганської національної поліції через Фонд віри в закон і порядок. ЄС вже виділив на це 200 мільйонів євро. Така підтримка має йти пліч-о-пліч із суттєвими реформами поліцейської служби. Нова поліцейська місія ЄС в Афганістані матиме 200 поліцейських радників та вчителів і гратиме важливу роль.

Другий — судова реформа. Комісія започаткувала нову відповідну програму, щоб допомогти виписати рамкову реформу для суддівської та прокурорської систем. Торік на Римській конференції ми пообіцяли для цього 60 мільйонів євро протягом наступних трьох років.

Довіра до поліції й належний доступ до правосуддя є надзвичайно важливими в наданні людям відчуття безпеки й довіри до уряду. Від цього залежить довгостроковий успіх в Афганістані.

Третій — ми підтримуємо діяльність Групи відбудови провінцій, яка керується або фінансується країнами-членами. Ми, звичайно, дуже високо цінуємо наше співробітництво в цій програмі з НАТО та Міжнародними силами з підтримки безпеки в Афганістані. Програма може підтримати місцевий розвиток, а це покращить урядування та зусилля з відбудови на рівні сіл, районів та провінцій. Проект також передбачає поновлення поліцейських дільниць та судів, а також тренінг для поліції. Можливо, найбільшу цінність ця програма має в розвитку тих регіонів країни, де часто бракує донорської присутності або ресурсів.

Комісія визначила безпеку й урядування в Афганістані головними для своєї діяльності. Але для того, щоб її зусилля були успішними, ми потребуємо міцної політичної волі від афганського уряду. Отже, хотіли б посилення афганського лідерства та відповідальності. Без цього ми не зможемо разом упоратися з викликами, що залишаються, й створити стабільний, мирний та процвітаючий Афганістан.

Я переконаний, що наша дискусія сьогодні і в червні на конференції в Парижі зроблять значний внесок у подолання довгої дороги, яка перед нами. Одне є незаперечним — ми маємо інтенсифікувати наші зусилля на благо Афганістану й світу в цілому. ■

НА САМІТІ ЄС—ЯПОНІЯ ГОВОРИЛИ ПРО ЗМІНИ КЛІМАТУ Й ГЛОБАЛЬНУ ТОРГІВЛЮ

У кінці квітня в Токіо відбувся саміт ЄС-Японія. Сфокусований він був на зміцненні співробітництва щодо вирішення ключових глобальних викликів, таких як зміни клімату та світовий розвиток. Також у порядку денного були питання глобальної торгівлі, ситуації у Східній Азії та на Близькому Сході, в Афганістані. Звісно, обговорювалися відносини між ЄС та Японією.

Європейський Союз представляли Президент Єврокомісії Жозе Мануель Баррозу, прем'єр головної в ЄС Словенії Янєш Янса, Комісар ЄС з питань зовнішніх зносин та Європейської політики сусідства Беніта Ферреро-Вальднер та Комісар ЄС з питань торгівлі Пітер Мендельсон. Японську делегацію очолював прем'єр-міністр Ясуо Фукуда.

— Японія є важливим світовим гравцем і ключовим стратегічним партнером для Євросоюзу. Ми поділяємо відповідальність щодо лідерства в подоланні ключових глобальних викликів, — заявив на саміті Жозе Мануель Баррозу. — Зміни клімату є, можливо, найважливішим з них. Промислово розвинуті країни повинні показувати приклад. Ми дуже тісно працюємо з Японією, щоб виробити спільну платформу для дуже важливих переговорів й сформувати рамкові правила на період після 2012 року.

Комісар ЄС з питань зовнішніх зносин і Європейської політики сусідства Беніта Ферреро-Вальднер зауважила:

— ЄС і Японія мають багато спільного: ми поділяємо ті ж базові підходи до прав людини, управління та демократії. Ми партнери в пропаганді миру та стабільності у багатьох частинах світу — таких як Афганістан, Близький Схід, Шрі-Ланка та Чад. Японія зробила

значний внесок і в європейську стабільність, зокрема на Західних Балканах. Ми сподіваємося продовжувати й навіть інтенсифікувати таке співробітництво в усьому світі.

Японія визначена стратегічним партнером ЄС в ухваленій 2003 року Європейській стратегії з безпеки. Її двосторонні відносини з Союзом базуються на Спільному плані дій від 2001 року. Там виписано головні цілі співробітництва: пропаганда миру та безпеки, співпраця заради добробуту, зближення людей і культур.

Японія є другою економікою у світі. 2007 року вона була п'ятим за обсягами торгівлі партнером ЄС — товарооборот склав 121,6 млрд євро. При цьому купує Євросоюз японських товарів більше, ніж продає їй своїх. □

Торгівля товарами між ЄС та Японією (в млрд євро)

	Експорт		Імпорт		Баланс	
	2000	2007	2000	2007	2000	2007
Усього	45 497	43 707	92 091	77 892	-46 594	-34 186
Харчі та вода	4 033	3 666	118	112	3 915	3 554
Необроблені матеріали	1 521	1 510	490	609	1 031	901
Енергія	78	369	50	526	28	-157
Хімікати	8 251	8 774	5 504	6 517	2 747	2 257
Машини й транспорт	17 782	15 907	70 095	56 713	-52 313	-40 806
Інші промислові товари	12 405	11 800	14 992	12 800	-2 587	-1 000
Інше	1 426	1 680	841	615	585	1 065

ВИДІЛЕНО МІЛЬЙОН ДЛЯ БІЛОРУСЬКИХ СТУДЕНТІВ

Європейська Комісія виділила мільйон євро на підтримку білоруського Європейського гуманітарного університету у вигнанні. Він розташований у Вільнюсі. Це сьогодні єдиний білоруський університет, де можна навчатися без політичного втручання влади.

ГРОШІ ВИДИЛЯТИМУТЬ ЧЕРЕЗ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ ДЕМОКРАТІЇ І ПРАВ ЛЮДИНИ, а надійдуть вони до недавно створеного Трасового фонду Європейського гуманітарного університету. Започаткувала його Нордична рада міністрів — міжурядова структура п'яти країн — Данії, Швеції, Ісландії, Норвегії та Фінляндії, а також трьох автономних територій — Фарерських островів, Аландії та Гренландії.

Комісія є першим донором, який заявив про внесення до фонду грошей.

— Започаткування Трасового фонду є важливим кроком у гарантуванні для всіх білоруських студентів, незалежно від їхніх політичних поглядів, доступу до вищої освіти, — заявила Комісар ЄС з пи-

тань зовнішніх зносин і Європейської політики сусідства Беніта Ферреро-Вальднер. — Я пишаюся тим, що Комісія першою зробить до цього фонду внесок, і закликаю вчинити так інших.

Освіта є однією з найважливіших сфер в контексті підтримки Європейським Союзом демократії. Єврокомісія цілком визнає ключову роль білоруської молоді в демократизації їхньої країни. За 2005–2007 роки Брюссель виділив на підтримку білоруських студентів та Європейського гуманітарного університету 7,7 млн євро і є його найбільшим донором. Гроші йшли на облаштування університету у Вільнюсі, а також на оплату навчання білоруських студентів у ньому та в українських університетах. □

ЗРОСТАННЯ ЕКОНОМІКИ ЄС ДЕЩО УПОВІЛЬНЮЄТЬСЯ

Європейська Комісія оприлюднила традиційний весняний прогноз щодо економічних перспектив Союзу на наступні два роки. Згідно з дослідженням, його економіка залишатиметься у непоганій формі, хоча розвиватиметься дещо гірше, ніж останніми роками.

Зокрема очікується, що економічне зростання в Європейському Союзі уповільниться до 2% в 2008 році і до 1,8% в 2009-му — 2007 року було 2,7%. Головними причинами уповільнення є потрясіння на світових фінансових ринках, зниження темпів економічного зростання в США та різке зростання споживчих цін внаслідок подорожчання енергоносіїв та продуктів харчування.

— Економічне зростання в Євросоюзі та зоні євро є постійним, але нас турбує імпортований до Євросоюзу інфляційний тиск, — заявив Комісар ЄС з економічних та монетарних справ Жоакін Алмунія. — Економіки країн Союзу довели свою здатність протистояти зовнішнім потрясінням. Ми очікуємо, що так буде й надалі, але потребуємо міцного дотримання макроекономічної політики. Ми повинні уникнути початку інфляційної спіралі, яка може особливо зачепити родини з низькими доходами.

Інші прогнози Європейської Комісії такі. В 2008-2009 роках буде створено 3 млн нових робочих місць — 2006-2007 з'явилося 7,5

мільйона. Зростання зайнятості уповільниться — з 1,7% 2007 року до 0,8% цього. Прогноз на 2009 рік — 0,5%. Рівень безробіття на цей рік прогнозують 6,8%. Водночас стрімкіше зростатимуть зарплати — з 2,9% 2007 року до 3,8% у 2008-му.

Очікується й подальше зростання споживчих цін — цього року інфляція в ЄС становитиме 3,6% проти 2,4% в 2007 році. Однак Єврокомісія прогнозує: після того як подорожчання досягне піку в другому кварталі цього року, воно піде на спад і в 2009-му інфляція становитиме 2,4%.

Непогана ситуація буде з середнім по ЄС дефіцитом держбюджету. В 2007 році він був менший за 1%, хоча показники у різних країнах Євросоюзу відчутно відрізняються. Очікується, що цього року дефіцит зросте до 1,2%, однак подальшого збільшення не буде — у 2009-му ситуація стабілізується.

На думку Європейської Комісії, ризики впливу зовнішніх факторів на економіку ЄС залишаються. Хоча вони й не такі значні, якими були восени 2007 року. □

СЛОВАЧЧИНА МОЖЕ ПЕРЕЙТИ НА ЄВРО

на приєднання Словаччини до зони євро з початку наступного року. Якщо це станеться, країна стане шістнадцятим членом євросони.

У ПІДГОТОВЛЕНІЙ БРЮССЕЛЕМ ДОПОВІДІ МІСТИТЬСЯ ОЦІНКА РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНОЇ ТА ФІСКАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ВСІХ КРАЇН, ЯКІ ЗАРАЗ НЕ Є ЧЛЕНАМИ МОНЕТАРНОГО СОЮЗУ. Лише Словаччина, за висновком Єврокомісії, готова перейти на євро. Раніше, на початку квітня, Братислава подала офіційну заявку на приєднання до зони євро. Кілька років до цього країна вживала заходів для

відповідності критеріям переходу на єдину європейську валюту.

Певне занепокоєння у Брюсселі викликає рівень інфляції у Словаччині. Раніше Єврокомісія закликала Братиславу скоротити витрати з держбюджету, щоб не допустити інфляційного стрибка.

— Ми неодноразово вказували словацькому керівництву, що фінансова складова еко-

Єврокомісія дала добро

номічної політики не є такою, як хотілося б, — зауважив Комісар ЄС з економічних та монетарних справ Жоакін Алмунія.

Незважаючи на це, Єврокомісія рекомендувала Раді ЄС схвалити приєднання Словаччини до євросони. Міністри фінансів країн-членів ухвалюють рішення в червні. Після цього остаточний вердикт винесе Європейська Рада. □

У ДАНІЇ МОЖЕ ПРОЙТИ ЩЕ ОДИН РЕФЕРЕНДУМ

Більшість громадян Данії є прихильниками переходу країни на євро. Відповідно до проведеного недавно соціологічного опитування, у разі референдуму за це проголосували б 55% датчан. За збереження крони були б 38%.

Подібний референдум проводили в країні 2002 року. Тоді 53,2% людей відхилили перехід на спільну європейську валюту. Нинішнє опитування провели після того, як прем'єр-міністр Андерс Фог Расмуссен заявив: у другому півріччі 2008 року його уряд може організувати ще один референдум щодо переходу на євро.

НІМЕЧЧИНА КУПУЄ Й ПРОДАЄ НАЙБІЛЬШЕ В ЄС

У квітні статистична агенція Європейського Союзу — Євростат оприлюднила чергові дані про зовнішню торгівлю Союзу та країн-членів.

У першій таблиці подано дані про найбільших торговельних партнерів Євросоюзу. Лідером залишаються Сполучені Штати. Проте очевидним є різке збільшення торгівлі ЄС з Росією, Китаєм та Бразилією.

Головні торговельні партнери ЄС (млрд євро)

	Експорт з ЄС-27 в...			Імпорт у ЄС-27 з...			Торговельний баланс	
	Січень 07	Січень 08	Зростання	Січень 07	Січень 08	Зростання	Січень 07	Січень 08
Сполучені Штати	20.4	20.0	-2%	15.3	15.5	1%	5.1	4.5
Китай	4.8	6.2	27%	19.5	21.5	10%	-14.7	-15.4
Росія	5.4	6.9	28%	11.2	14.1	27%	-5.8	-7.2
Швейцарія	7.4	7.7	5%	6.1	6.2	1%	1.2	1.5
Норвегія	3.2	3.5	12%	6.2	8.2	32%	-3.0	-4.7
Японія	3.6	3.6	0%	6.6	6.4	-3%	-3.0	-2.8
Туреччина	4.0	4.6	15%	3.6	4.1	14%	0.4	0.5
Південна Корея	1.9	2.2	16%	3.0	3.4	13%	-1.1	-1.2
Індія	2.3	2.5	6%	2.4	2.5	8%	0.0	-0.1
Бразилія	1.5	1.8	25%	2.7	3.0	11%	-1.2	-1.2

У другій таблиці подано обсяги експорту-імпорту всіх країн ЄС. Причому тут враховано і торгівлю між ними — скажімо, скільки імпортує Польща з Франції або експортує до Італії. Безперечним лідером залишається Німеччина. До речі, за даними українського Держкомстату Україна в січні цього року експортувала товарів на 3 млрд 657 млн доларів США, а імпортувала на 3 млрд 763 млн. Бажаючи порівняти з країнами ЄС слід мати на увазі, що цифри в таблиці наведено в євро.

	Експорт			Імпорт			Торговельний баланс	
	Січень 07	Січень 08	Зростання	Січень 07	Січень 08	Зростання	Січень 07	Січень 08
Бельгія	25.4	26.6	5%	24.3	26.9	11%	1.1	-0.3
Болгарія	0.9	1.1	28%	1.5	1.8	19%	-0.7	-0.7
Чехія	6.8	8.1	20%	6.4	7.7	20%	0.3	0.4
Данія	6.1	6.5	7%	5.8	6.5	11%	0.3	0.1
Німеччина	77.3	84.2	9%	61.2	67.1	10%	16.1	17.1
Естонія	0.6	0.6	6%	0.8	0.8	0%	-0.2	-0.2
Ірландія	7.5	6.9	-7%	5.3	5.2	-3%	2.1	1.8
Греція	1.3	1.2	-9%	4.4	4.1	-7%	-3.1	-2.9
Іспанія	14.0	14.9	7%	21.6	24.0	11%	-7.7	-9.1
Франція	31.8	34.4	8%	35.9	39.9	11%	-4.1	-5.5
Італія	24.0	26.7	11%	27.7	30.8	11%	-3.7	-4.1
Кіпр	0.1	0.1	-29%	0.5	0.5	18%	-0.3	-0.5
Латвія	0.4	0.5	18%	0.8	0.8	4%	-0.4	-0.3
Литва	0.9	1.1	23%	1.3	1.6	25%	-0.3	-0.5
Люксембург	1.3	1.4	7%	1.6	1.7	5%	-0.3	-0.3
Угорщина	5.1	6.0	17%	5.4	6.1	13%	-0.2	-0.1
Мальта	0.2	0.2	11%	0.2	0.3	10%	-0.1	-0.1
Нідерланди	31.6	36.0	14%	28.7	32.8	14%	2.9	3.2
Австрія	9.2	9.9	8%	9.2	9.7	6%	0.0	0.3
Польща	7.6	8.9	17%	8.7	10.2	16%	-1.2	-1.3
Португалія	3.1	3.3	7%	4.4	4.9	11%	-1.3	-1.6
Румунія	2.1	2.4	17%	3.5	3.8	11%	-1.4	-1.4
Словенія	1.6	1.9	17%	1.6	2.0	20%	-0.1	-0.1
Словаччина	3.2	3.8	20%	3.0	3.6	20%	0.1	0.1
Фінляндія	4.9	5.3	8%	4.7	5.0	8%	0.2	0.2
Швеція	9.9	10.8	9%	8.6	9.6	11%	1.2	1.2
Велика Британія	24.9	24.5	-2%	36.5	36.6	0%	-11.6	-12.1

БОРотьба за чисте Середземне море

Європейська Комісія

та Європейський інвестиційний банк презентували результати дослідження, метою якого було вивчити: як потенційні інвестиції можуть посприяти в боротьбі з забрудненням у південних та східних країнах Середземномор'я. Дослідження стало частиною ініціативи Єврокомісії Горизонт–2020.

Узбережжя Середземного моря біля Ніци у Франції.

ця ініціатива покликана до 2020 року побороти головні джерела забруднення Середземного моря. Адже це загрожує здоров'ю людей, які проживають на узбережжі, а також довготерміновому розвитку таких галузей економіки як туризм і рибальство.

— Європейський Союз має обов'язково співпрацювати з середземноморськими сусідами, щоб забезпечити екологію одного з найголовніших світових морів, зупинити знищення Середземномор'я, — заявив Комісар ЄС з питань довкілля Ставрос Дімас.

Усього на берегах цього моря розташова-

но 22 країни. Загалом в них проживають понад 400 млн людей, з яких 143 мільйони живуть безпосередньо на узбережжі. Приблизно 175 мільйонів осіб приїждять сюди щороку на відпочинок.

Природа Середземного моря є однією з найбагатших, але й найбільш вразливих. Його прибережне екологічне середовище потерпає від різних факторів, 80% яких спричинені людською діяльністю на узбережжі. Наприклад, більше половини міської прибережної території Середземномор'я з населенням понад 100 тисяч осіб не має заводів з очистки водних стоків. Отже, 60% стоків цієї зони напряму виливаються в море. Неконтрольованими є понад 80% звалищ сміття у східних і південних середземноморських країнах. Морське довкілля особливо беззахисне перед відходами сільськогосподарства. Безліч часток небезпечних речовин переносяться повітрям і річками. У море потрапляють шкідливі мікроорганізми, важкі метали, органічні забруднювачі, нафта та радіоактивні субстанції.

Отже, зараз Європейський інвестиційний банк завершує роботу над переліком інвестиційних заходів, спрямованих на поліпшення ситуації. Вона базується на 44 проектах, які заплановано провести в семи країнах. Аргументами для потенційних інвестицій є важливість проекту для країни або середземноморського регіону в цілому, як суттєво він зменшить забруднення тощо. ■

СУД ЗАБОРОНИВ ПОЛЮВАТИ НА ПТАХІВ НА МАЛЬТІ

Суд Європейських Співтовариств ухвалив, що мальтійський уряд не повинен дозволяти цього року весняне полювання на деякі види птахів. Раніше з цим звернулася до суду Європейська Комісія.

БРЮССЕЛЬ ПРИЯГ МАЛЬТУ ДО СУДУ ЗА НЕВІДПОВІДНІСТЬ ДИРЕКТИВИ ЄС, ЯКА ЗАХИЩАЄ ДИКИХ ПТАХІВ. Згідно з нею, заборонено полювати на них в сезон розмноження чи міграції. Випадок Мальти стосується перепелів та одного з різновидів голубів.

Останнє письмове попередження Комісія зробила Мальті ще в жовтні 2007 року. Саме весною перепели та голуби летять з Африки до Європи, де й розмножуються. На

Мальті роблять зупинку. Тобто в цьому випадку полювання й відстріл птахів під час весняного перельоту позбавляють їх шансу на розмноження.

У своїй відповіді на жовтневе звернення Єврокомісії Мальта виправити ситуацію не зобов'язалася. Тому в січні 2008-го Комісія спрямувала справу до Суду Європейських Співтовариств. Брюссель попросив суд як тимчасовий захід заборонити весня-

не полювання цього року, водночас продовживши слухання справи. Суд це клопотання задовольнив.

— Рішення суду підкреслює важливість захисту спільного природного спадку ЄС і запобігання відстрілу птахів у весняний період, — заявив Комісар ЄС з питань довкілля Ставрос Дімас. — Рішення стосується весни 2008 року, але це створює чіткий прецедент щодо весняного полювання в наступні роки. ■

ЄС І США ВЗАЄМНО ВІДКРИЛИ СВОЇ АВІАРИНКИ

Набула чинності Угода про створення спільного авіаційного простору між ЄС та США.

Віднині авіалінії Євросоюзу зможуть без перешкод здійснювати перельоти в будь-яке місто Штатів, а американські літаки — у будь-яке місто ЄС.

При цьому свобода перевезень стосується не лише сполучень між двома державами-партнерами, а й перевезень в інших країнах та між іншими країнами. Наприклад, французька компанія зможе здійснювати не лише рейси Париж—Лондон, але й Лондон—Вашингтон чи Вашингтон—Нью-Йорк. Так само американська зможе обслуговувати маршрути всередині ЄС: Брюссель—Берлін, Рим—Амстердам тощо.

Важливим моментом угоди є лібералізація сполучень між Великою Британією та США. Річ у тім, що з 1978 року трансатлантичні сполучення у найбільшому аеропорту ЄС — Лондон—Хітроу — регулювалися жорсткими нормами. Рейси Лондон—Нью-Йорк мали право здійснювати лише дві американські та дві британські компанії. Тепер трансатлантичні перевезення через цей аеропорт відкриті для усіх компаній, що можуть запропонувати свої послуги.

Європейська Комісія сподівається, що таке істотне збільшення конкуренції у просторі авіаційних перевезень між ЄС та США матиме позитивні наслідки не тільки для галузі, але й насамперед для самих пасажирів. Адже що більше компаній борються за клієнтів, намагаючись продати місця на найближчий рейс, то нижчими будуть ціни на квитки, вищою якістю обслуговування та зручнішими сполученнями.

Трансатлантичний ринок авіаперевезень — найбільший у світі. Торік за океан і назад

літали близько 50 млн пасажирів. Понад 400 щоденних авіарейсів оперували між ЄС та США в квітні цього року. За оцінками Єврокомісії, нова угода дасть можливість наступними роками збільшити цей ринок ще на 25 млн пасажирів. Завдяки угоді протягом наступних 5 років в ЄС і США буде створено 80 тис. робочих місць.

У грудні 2007 року розпочалися переговори про створення такого ж єдиного авіаційного простору між Євросоюзом та

Україною. Підписання угоди очікується протягом найближчих років. Після цього ринок авіаційних перевезень між ЄС та Україною буде відкритим для конкуренції. Це означатиме, що більше європейських компаній — зокрема, і так званих бюджетних, тобто з низькими цінами на квитки — зможуть вийти на український ринок. А українські компанії, у свою чергу, зможуть здійснювати перевезення всередині Євросоюзу. □

В ЄС ДОЗВОЛИЛИ ТЕЛЕФОНУВАТИ З ЛІТАКІВ

У квітні набула чинності Директива Євросоюзу, яка створює умови для надання авіакомпаніями послуг із користування мобільним зв'язком під час польоту на борту авіалайнера. Нові правила чинні на території всього Європейського Союзу.

Ліцензію на надання такої послуги буде видавати уряд країни, в якій зареєстровано авіакомпанію. Послуга буде недоступною під час злету та посадки, щоб не створювати перешкод у роботі наземного телекомунікаційного обладнання, а також під час потрапляння літака в зону турбулентності.

Вітаючи нововведення, Комісар ЄС з питань телекомунікацій Вівіан Редінг застерегла авіа-

компанії від встановлення надто високих тарифів на «небесні» мобільні розмови.

— Це може бути новою, дуже цікавою послугою для тих пасажирів, яким необхідно мати можливість вийти на зв'язок завжди, де б вони не перебували, — заявила вона. — Однак якщо споживачі отримуватимуть шокуючі телефонні рахунки, ця послуга не буде затребуваною.

У квітні кілька авіакомпаній, у тому числі Air France, вже почали надавати послуги мобільного зв'язку на деяких європейських рейсах. Пізніше цього року таку практику мають запровадити британська British Midland Airways, португальська TAP та низькобюджетна ірландська Ryanair. □

«ШКОДА ВІД АЛКОГОЛЮ Є СЕРЕД ГОЛОВНИХ ВИКЛИКІВ ГРОМАДСЬКОМУ ЗДОРОВ'Ю»

У квітні в Брюсселі відбулося чергове засідання форуму «Алкоголь і здоров'я». Участь у ньому взяла нещодавно призначена Комісар ЄС з питань охорони здоров'я Андрулла Вассіліу. Нижче подаємо з незначними скороченнями її промову.

Минуло 10 місяців відтоді, як мій попередник Маркос Кипріану започаткував цей форум. Він був створений як формальний і відкритий процес і зібрав разом людей та організації, які бажать взяти на себе чіткі зобов'язання й допомогти зменшити захворювання, пов'язані зі шкідливим вживанням алкоголю.

Думаю, всі ми згодні щодо потреби досягнення такої цілі й щодо того, що маємо зробити в це внесок. Шкода від алкоголю є серед головних викликів громадському здоров'ю, і боротьба з цим є серед моїх пріоритетів як Комісара ЄС з питань охорони здоров'я.

Дозвольте мені коротко змалювати ситуацію. Надмірне вживання алкоголю є однією з головних причин передчасних смертей і захворювань, яких можна було б уникнути, спричиняє 7,4% всіх захворювань та

ранніх смертей в ЄС і має негативний вплив на продуктивність праці. Особливо ризикують молоді люди: надмірне вживання алкоголю спричиняє понад 10% смертей жінок в ЄС та близько 25% смертей чоловіків у віковій групі 15–29 років. У матеріальному плані вартість цієї проблеми для суспільства ще в 2003 році оцінювалася в 25 млрд євро, що еквівалентно 1,3% сукупного національного продукту Євросоюзу.

Все разом це дає хвилюючу картину. За цими простими цифрами — людські страждання, і не лише тих, хто непомірно вживає алкоголь. Звісно, не можна сказати, що алкоголь — це суцільне зло. Стримане його вживання не є проблемою для більшості людей і робить свій внесок в отримання насолоди від життя. Однак з точки зору громадського здоров'я втрати, на жаль, переважають переваги.

Сьогодні ви обговорюватимете ті зобов'язання, які ви як члени форуму взяли на себе. Звісно, ще зарано говорити, який вплив ці ініціативи можуть мати — повернемося до цього наступного року. Але з тієї інформації, що я маю, складається відчуття: форум рухається у правильному напрямку. Хоча і є ще простір для подальшого прогресу.

Очевидним є те, що досягнуто першої мети форуму — він працює на європейському рівні як спільна платформа для всіх зацікав-

лених осіб і організацій. Тут вони можуть розповісти про свої плани щодо конкретних дій у зменшенні шкоди від алкоголю. Справді позитивним є те, що час од часу форум збирає для спільних обговорень організації, які в минулому уникали зустрічей за одним столом. Уперше на європейському рівні ми можемо бачити представників алкогольної й рекламної індустрії, які обмінюються своїми ідеями з неурядовими й молодіжними організаціями, медичними асоціаціями. Отже, немає жодного сумніву у потенційній користі від таких обмінів. □

Форум «Алкоголь і здоров'я» було створено майже рік тому. Тоді понад 40 бізнес-структур та неурядових організацій відгукнулися на ініціативу Єврокомісії щодо спільних дій для захисту громадян ЄС від шкідливого впливу алкоголю. У Брюсселі підписали хартію, яка й започаткувала форум.

Він збирається двічі на рік. Щоб стати членом форуму, бізнесова чи неурядова організація має публічно презентувати конкретний план дій, в якому були б окреслені цілі та чітко показані очікувані результати. Головує на форумі Генеральний директорат Єврокомісії з питань здоров'я і захисту споживачів.

«БАКАРДІ» І ШУМАХЕР ЗАКЛИКАЮТЬ НЕ СІДАТИ ЗА КЕРМО НАПІДПИТКУ

Всесвітньовідома алкогольна компанія «Бакарді» розпочала кампанію, спрямовану на зменшення вживання алкоголю за кермом.

Обличчям акції став колишній чемпіон «Формули-1» Міхаель Шумахер.

Головне послання кампанії — випивка й водіння авто несумісні.

— Як провідна світова компанія з виробництва алкоголю, ми беремо на себе відповідальність щодо освіти споживачів відносно зваженого вживання алкоголю, — заявив президент компанії Андреас Гемблер. — Я задоволений, що ми об'єднали свої зусилля з таким професіоналом як Міхаель Шумахер. Ми зможемо суттєво впли-

нути на усвідомлення людьми цієї проблеми.

Акції проводитимуть у близько 40 країнах. Передбачається виготовлення 15–20-секундних телероликів, які демонструватимуть на телебаченні, в кінотеатрах, через інтернет. Міхаель Шумахер у кадрі казати: «Коли я збираюся випити, то залишаю свій автомобіль вдома».

Під час урочистого започаткування кампанії «Бакарді» підписала Європейську хартію з безпеки на дорогах. На церемонії був присутній Віце-президент Європейської Комісії Жак Барро, який відповідає за питання транспорту. Цей документ має на меті суттєво зменшити летальні випадки на європейських шляхах. □

БРЮССЕЛЬ ЗАКЛИКАЄ ДОТРИМУВАТИСЯ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ЩОДО ДОПОМОГИ НА РОЗВИТОК

Європейська Комісія

оприлюднила Повідомлення «ЄС як глобальний партнер для розвитку». У ньому Брюссель пропонує низку дій для збільшення обсягів та ефективності допомоги, спрямованої на розвиток бідних країн. Водночас Комісія закликала країни-члени дотримуватися своїх фінансових зобов'язань у цій сфері.

— Раніше і Єврокомісія, і держави-члени проголосили свої зобов'язання та ідеї щодо допомоги на розвиток, — заявив з нагоди оприлюднення документа Президент Єврокомісії Жозе Мануель Баррозу. — Але тепер ми маємо виконати свої обіцянки. Ми добре працюємо щодо ефективності допомоги, але маємо бути чесними й сказати — виділені на це обсяги в 2007 році були недостатніми. Отже, 2008-й має бути роком дій, а не лише слів. Наприклад, країни-члени повинні чітко визначити, скільки вони планують витратити на допомогу щорічно, аж до 2015 року. Це буде важливою темою для обговорення на Європейській Раді у червні і на зустрічі Великої вісімки у липні.

Євросоюз є сьогодні найбільшим донором у світі — у перерахунку на кожного громадянина ЄС щорічно його допомога становить 93 євро. У Японії цей показник — 44 євро, в США — 53 євро. А Європейська Комісія є другим у світі індивідуальним донором у Комітеті з допомоги на розвиток, що діє під егідою ОБСЄ. Торік Брюссель виділив на ці цілі 8,6 млрд євро. Загалом, допомога на розвиток має в ЄС свою стратегічну лінію. На Європейській Раді у 2005 році країни-члени домовилися збільшити обсяг допомоги до 0,56% від ВВП до 2010 року і до 0,7% — до 2015-го.

Але торік було зафіксовано зменшення загальних обсягів допомоги, які виділяють країни-члени: до 46,1 млрд євро з 47,7

млрд євро 2006 року. Тому Єврокомісія наголошує на потребі більшої фінансової дисципліни в цьому питанні. Увагу в Повідомленні звернено і на ефективність використання грошей. Комісія бачить чотири головних сфери, де слід досягти прогресу — розділ роботи між країнами-донорами, прогностованість допомоги, використання бюджетної підтримки та управління результатами допомоги. Прикладом є Сомалі, де шість країн-членів та Норвегія успішно координували між собою виділення допомоги на розвиток країни. Брюссель також закликав країни-члени взяти участь у фінансуванні торговельних програм — коли будуються дороги та інша інфраструктура задля кращого сполучення регіональних ринків. □

ВИДІЛЕНО 11 МІЛЬЙОНІВ ЄВРО ДЛЯ ЧЕЧНІ

Європейська Комісія оголосила про намір виділити додаткові 11 млн євро допомоги постраждалим від конфліктів у Чечні.

Попри поліпшення безпекової ситуації у республіці, гуманітарні потреби там залишаються дуже високими. Більшість біженців повернулися до домівок, однак чимало з них досі не мають даху над головою.

— Чечня нарешті виглядає такою, що відновлюється після тривалого періоду спустошення, темряви та безнадії, — заявив Комісар ЄС з питань гуманітарної допомоги Луї Мішель. — Європейська Комісія прагне засвідчити свою солідарність із цими незахищеними людьми, що досі потребують гуманітарної допомоги для відновлення свого життя та побудови нового майбутнього.

Кошти Європейської Комісії буде спрямовано на відновлення будинків, продовольчу та медичну допомогу, на розвиток економіки регіону. Продовжиться й підтримка найбільш незахищених прошарків населення Чечні — з 1999 року Європейська служба гуманітарної допомоги загалом виділила на це вже понад 220 мільйонів євро. □

Фахівець ЄС розповідає дітям у Грозному, як уникнути мін.

СИСТЕМА RAPEX ПРАЦЮЄ ВСЕ КРАЩЕ

У квітні було оприлюднено щорічну доповідь про діяльність RAPEX — системи раннього оповіщення про виявлені на ринку ЄС неякісні нехарчові товари. 2007 року їх виявили на 53% більше, ніж у попередньому.

Під час візиту Меглена Кунєвої в Китай, червень 2007 року.

RAPEX ПРАЦЮЄ ДОСИТЬ ПРОСТО Й ЕФЕКТИВНО. У кожній з країн — членів ЄС є його Контактні бюро. До них від відповідних національних органів або ж напямучу від споживачів надходить інформація про наявність на ринку небезпечних продуктів. Бюро передає усю інформацію — так звані повідомлення, або ж нотифікації — до Європейської Комісії. А та розсилає до Контактних бюро в інших країнах-членах.

У 2006 році була 1051 така нотифікація, а торік — вже 1605. У 2004-му, коли набуло чинності нове законодавство з безпеки

нехарчових продуктів, кількість нотифікацій була 468. Різниця очевидна.

— Доповідь свідчить, що більше й більше продуктів знаходять і видаляють з ринку до того, як вони можуть зашкодити споживачам, — заявила Комісар ЄС з питань захисту споживачів Меглена Кунєва. — Національні органи підвищують свою відповідальність. Завданням RAPEX та інших наших механізмів є забезпечити, щоб громадяни ЄС могли купувати товари, не турбуючись за їхню безпечність.

Торік зменшився розрив між країнами-членами у кількості поданих до Брюсселю

нотифікацій. Якщо 2006-го п'ять найактивніших держав разом надіслали 61% всіх повідомлень, то 2007-го — лише 44%. Найбільше надійшло з Німеччини — 163 нотифікації, за нею йдуть Греція (115), Словаччина (114), Угорщина (109), Іспанія (108).

Як і раніше, однією з найпроблемніших груп товарів залишалися 2007-го дитячі іграшки — 417 повідомлень. Щодо моторних транспортних засобів надійшло 197 нотифікацій, електричних виробів — 156. Усі разом ці три групи складають понад половину всіх торішніх повідомлень системи RAPEX. Кожен третій виявлений неякісний продукт був або іграшкою, або іншим дитячим предметом.

Найбільше нотифікацій було щодо китайських товарів — 700. Слід однак мати на увазі, що, наприклад, 80% всіх іграшок на ринку ЄС є китайського походження. До того ж, нагляд за товарами з Китаю більш прискіпливий, аніж за продукцією з інших країн.

Водночас торік Європейська Комісія значно посилила співробітництво з КНР. У червні 2007-го країну відвідала Меглена Кунєва, і цей візит дав старт новій системі — відповідні китайські органи щоквартально повідомляють ЄС про заходи, які вони вживають для підвищення безпеки експортованої до Союзу продукції, у тому числі й щодо проблемної, виявленої через RAPEX. Наступного червня Меглена Кунєва знову відвідає КНР — підвести підсумки річного інтенсифікованого співробітництва і обговорити плани на майбутнє. А у листопаді цього року в Брюсселі відбудеться тристоронній саміт з безпеки продукції ЄС–США–Китай. ■

МЕГЛЕНА КУНЄВА ВІДВІДАЛА ЛЕГО

На початку травня Комісар ЄС з питань захисту споживачів Меглена Кунєва відвідала знамениту корпорацію ЛЕГО в Біллунді (Данія).

Вона й керівник компанії Йорген Віг Кнудструп обговорили підходи ЛЕГО до забезпечення безпеки споживачів, підвищення їхньої довіри. Співрозмовники також обмінялися ідеями, які можуть бути втілені на європейському рівні.

Під час цього візиту Меглена Кунєва отримала змогу побувати в цехах компанії й побачити, як іграшки тестують на безпечність. Також Комісар ЄС відвідала Будинок ідей ЛЕГО. У ньому — 75-річна історія компанії, музей продукції від самого її початку.

— ЛЕГО та інші представники іграшкової промисловості Європи є важливими партнерами в наших намаганнях зробити безпеку пріоритетом, — зауважила Меглена Кунєва. — Я з задоволенням констатую, що вони цілком цьому віддані. ■

«ТРЕБА НАМАГАТИСЯ ПОЧУВАТИСЯ ВІЛЬНОЮ ЛЮДИНОЮ»

У березні з нагоди майбутнього саміту НАТО фонд «Демократичні ініціативи» провів соціологічне опитування, яке стосувалося ставлення українців до Євросоюзу й НАТО. Фінансували захід Посольство Швеції в Україні та Шведське агентство з питань міжнародного розвитку та співробітництва. Про результати опитування «Євробюлетень» говорив з президентом фонду Ільком Кучерівим.

— Чому так мало українців вважають себе європейцями?

— Дається взнаки перебування України в складі Радянського Союзу. Тоді було чітке розмежування — ми і вони. А сьогодні українці мало бувають в Європі. Не зовсім розуміють принципи тамтешнього життя, що власне означає бути європейцем скрізь і завжди — у магазині, на дорозі, у стосунках з державою тощо. Звісно, дається взнаки проблема віз. А українська держава не веде інформаційної кампанії. Такої, як була, наприклад, у Польщі — називалася «Я — європеець». Але, думаю, ми до цього дійдемо. Просто зараз Україна перебуває саме на такому етапі розвитку. Не думаю, що ці соціологічні цифри варто драматизувати.

— Що означає для України бути європейською, а для сучасного українця — європейцем?

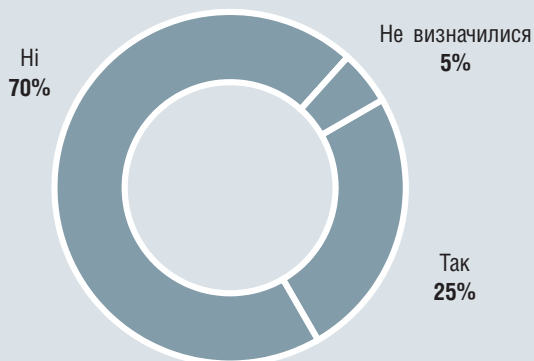
— Для держави це означає досягнення тих стандартів, які є в країнах Євросоюзу — стосовно демократії, законодавства, економіки тощо. Європеїзація України впирається саме в питання її державотворення. Найкращий досвід є в Євросоюзі, і Україні слід активно його переймати. Думаю, що більше сама країна ставатиме європейською, то сильніше відчуватимуть причетність до Європи люди. Зі свого боку вони мають більше цікавитися тим, що і чому відбувається в Європі. Навіть незважаючи на нашу інформаційну відірваність від ЄС. Зрештою, треба намагатися почуватися вільною людиною у відносинах з державою. Так, це непросто — інтегруватися до Європи настільки, щоб відчувати, що ми є такими ж людьми, як і вони. Але суспільства постсоціалістичних країн через це пройшли — пройде й українське.

— Більшість українців не вважають себе європейцями, але при цьому готові хоч завтра вступити до ЄС. Чи немає тут суперечності?

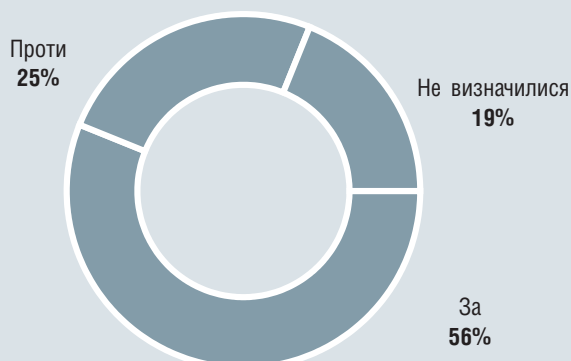
— Немає. Вони підтримують таким чином зовнішньополітичну мету України, якою є вступ до ЄС. Хочуть для себе і для своїх дітей повноправного членства у європейській сім'ї. Можливо, є певна роздвоєність, яка видається суперечливою. Але це легко вживається в свідомості людей. ■

Чи вважаєте ви себе європейцем?

Якби у найближчу неділю відбувся референдум зі вступу до ЄС, як би ви проголосували?

СВЯТО, В ЯКЕ ЗАВЖДИ ХОЧЕТЬСЯ ПОВЕРНУТИСЯ

Париж завжди був найзаповітнішою мрією.

Однак я не бачила себе у натовпі туристів, які бігають між Ейфелевою вежею, Нотр-Дамом і Лувром. Хотілося зрозуміти суть цього міста, побачити його справжнє, а не глянцеве обличчя.

Монмартр — улюблене місце паризьких художників.

Тому коли постало питання вибору другої іноземної мови, я не вагалася — звичайно, французька. Потім було багато знайомств з французами: студентами, художниками, поетами. Згодом кілька разів довелось побувати у Франції. Але, здавалося, якась невидима рука відводить мене від міста моєї мрії. Це ще більше підігрівало інтерес до Парижа.

А нещодавно посольство Франції в Україні організувало для журналістів ознайомчий візит до їхньої столиці. Головною темою була підготовка Франції до головування у Євросоюзі та відносини між Україною та ЄС.

У французькому МЗС нас запевнили, що плани стосовно розвитку відносин між Києвом та ЄС під час головування Франції будуть амбіційними. Заступник речника МЗС Франції Ніколя де Лякост розповів, що нині виокремлено п'ять головних аспектів.

Структурна співпраця стосуватиметься співробітництва з конкретними галузями народного господарства, наприклад, з агросектором. У енергетичних питаннях особливий акцент буде наголошено на інтеграції України до спільної європейської системи розподілу газу та електрики. Увагу приділятимуть військовій співпраці, переговорам про створення Зони вільної торгівлі між ЄС і Україною. Планується також започаткувати діалог із запровадження безвізового режиму поїздок громадян України до ЄС, як це передбачено у преамбулі Угоди про спрощення процедури оформлення віз.

Загалом, виокремлені Францією аспекти співпраці — не нові. Але є надія, що впроваджуватимуться намічені цілі значно активніше. Особливо враховуючи те, що з приходом до влади Ніколя Саркозі зовнішня політика цієї країни змінилася на краще в контексті відносин з Києвом.

Але повернімося до Парижа. Ми вїхали до французької столиці, я з цікавістю розглядала машини, магазини, кафе. Аж раптом серед пішоходів побачила... Жака Ширака! Він спокійно прогулювався, як звичайний перехожий. До нього ніхто не чіплявся, не тиснув пальцем. Чи можна собі уявити Леоніда Кучму або Леоніда Кравчука, які вільно прогулюються Хрещатиком? Справді, Франція — інша країна.

Париж — це не просто місто закоханих, Ейфелевої вежі і Лувру. Це щось значно більше. Але це «щось» витає у повітрі, його неможливо вхопити й розділити на слова. Хемінгуей казав, що Париж — це свято, яке завжди з тобою. А я б сказала, що тут річ не лише у святі. У цьому місті якось дивно поєднався дух свободи й творчості. Можливо, найточніше передає цей дух знаменитий своєю колекцією імпресіоністів музей Орсе. Я відчула запах саду від картини Моне, божевілля з портретів ван Гога, морозне хрустіння від пейзажів Сіслі. Дуже вразили Ворота пекла Родена — з них ніби справді намагаються вирватися сотні душ.

Звичайно, Парижа немає без Собора Паризької Богоматері. Серед іншого, вражають циганки, які просять біля нього гроші. А чого дивуватися — собор став відомий завдяки циганці Есмеральді. Якби не Гюґо, хіба був би він такий знаменитий? Нехай навіть і будувати його почали в 12 столітті. Людям потрібна не історія, а красива легенда. Саме через це мало хто знає, наприклад, про красень Нотр-Дам у Страсбурзі. Немає легенди.

Але найбільше розчарування Парижа — це Лувр. Там відчуваєш себе піщиною у величезному натовпі туристів, і ти вимушений влитися у цей потік. Важко зосередитися на картинах. Вдається це лише на «Моні Лізі», Венері Мілоській та Ніці. Решту переважно пробігаєш. Водночас не було відчуття, що ти у королівському палаці. Більшість кімнат відrestauroвано у стилі «євроремонт».

Однак позитивних емоцій від Парижа незрівнянно більше. Підсумовуючи свою подорож, можу сказати, що Париж — це не просто свято, яке завжди з тобою. Це свято, в яке завжди хочеться повернутися.

Тетяна Пасова

Читайте в наступному номері: • Президент Європейської Комісії Жозе Мануель Баррозу, Президент Європарламенту Ганс-Герт Поттерінг та прем'єр головної в ЄС Словенії Янеш Янса (на фото на передньому плані) зустрілися з лідерами церков і конфесій.

• У рубриці «Анатомія ЄС» — як працює Європейська політика сусідства, якій у травні виповнилося чотири роки. На фото: Комісар ЄС з питань зовнішніх зносин і ЄПС Беніта Ферреро-Вальднер.

Старовинний
афінський Акрополь

Фортеця на острові Кос

Містами і країнами ЄС

Греція

До Євросоюзу приєдналася 1 січня 1981 року. Є членом Шенгенського візового простору. Валюта — євро.

Країна розташована на півдні Балканського півострова, також до її складу входять понад 700 островів. Межує з Албанією, колишньою Югославською Республікою Македонією, Болгарією та Туреччиною.

У Греції проживає 11,3 млн осіб. 92 відсотки з них — греки. Панівною релігією є православ'я — це навіть записано у Конституції країни.

Греція — парламентська республіка. Главою уряду є прем'єр-міністр — зазвичай керівник партії, яка має більшість місць у парламенті. Уряд на чолі з прем'єром звітує перед вищим законодавчим органом. Також парламент обирає президента держави.

Країна є одним з найпопулярніших туристичних напрямків. Найвідоміші курорти — острови Корфу, Родос, Міконос, Санторіні, Кос, Патмос та інші. Природа Греції — це скелясті гори, густонаселені долини, численні острови, протоки та бухти. Гори займають майже чверть території країни. Найвища гірська вершина — знаменита гора Олімп (2917 метрів).

Монастир у Метеорі

Острів Родос

Острів Санторіні